

Ohcejoga gielda

SAJÁDATLÁVVAČILGEHUS

Gáregasnjárgga sajádatlávva

1. VUOĐĐO- JA DOVDDALDATDIEĐUT

1.1 Dovddaldatdieđut

Gielda	Ohcejohka
Gielddaoassi	Girkosiida
Láva namma	Gáregasnjárgga sajádatlávva
Lávva	Sajādatlávva
Oktavuodadieđut	<u>Ohcejoga gielda:</u> Gielddahoavda Päivi Kontio, tel. 040 744 7630, e-poasta: paivi.kontio@utsjoki.fi Vb. huksendárkkisteaddji Tapio Oikarainen, tel. 040 194 2819, e-poasta: tapio.oikarainen@utsjoki.fi

Gielddaráđđehus	5.11.2020 § 123
Álgui bidjama alm. beaivemearri	9.11.2021
Válmmaštallanmateriála oaidnin láhkai	14.9. – 14.10.2022
Evttohus oaidnin láhkai	25.1. – 23.2.2024, 10.10.-8.11.2024
Gielddaráđđehus	
Váldostivra	

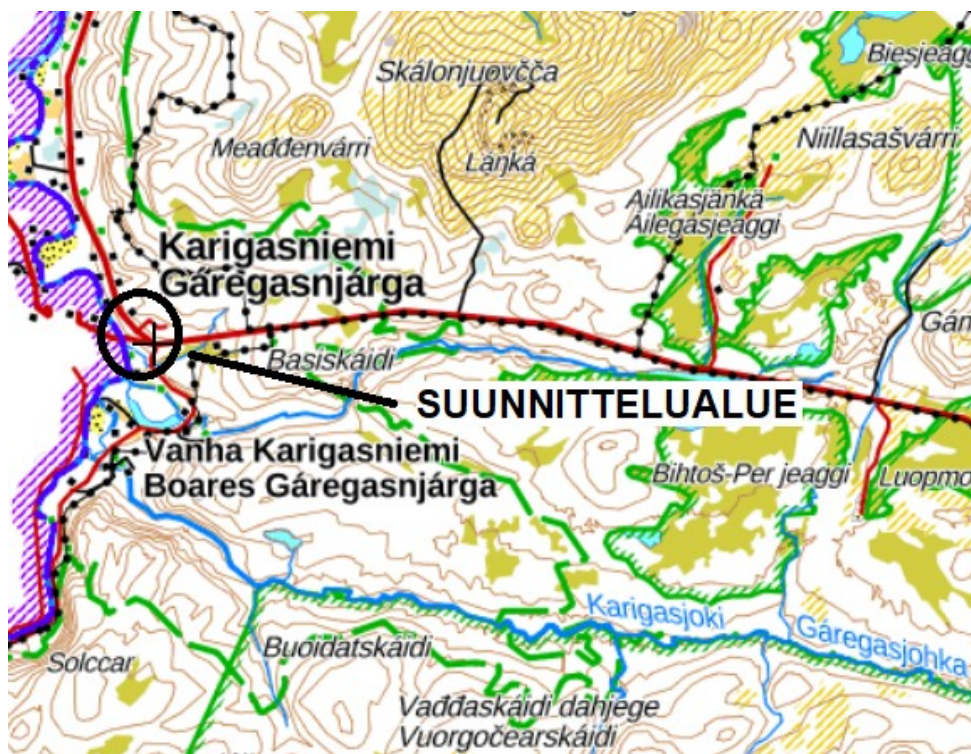
Sisdoallu

1. VUOĐĐO- JA DOVDDALDATDIEĐUT	1
1.1 Dovddaldatdieđut	1
Sisdoallu	2
1.2 Lávvaguoavllu báiki.....	4
1.3 Láva namma ja ulbmil	5
1.4 Lávvačilgehusa čuovusáššegirjjit.....	5
2. ČOAHKKÁIGEASSU.....	5
2.1 Lávvaproseassa muttut	5
2.2 Sajádatlávva	5
2.3 Sajádatlávva ollašuhttin	6
3. PLÁNEMA VUOLGGASAJIT	6
3.1 Plánaguovlu.....	6
3.1.1 Guovllu oppalaš válddahallan	6
3.1.2 Eanaomasteapmi.....	6
3.1.3 Luonddubiras	6
3.1.4 Huksejuvvon biras	18
3.2 Plánendilli	29
3.2.1 Lávvaguoavllu guoskevaš plánat ja mearrádusat	29
4. SAJÁDATLÁVA PLÁNEMA MUTTUT	32
4.1 Sajádatlávva ulbmilat	32
4.2 Plánema álggaheapmi ja dan guoskevaš mearrádusat	32
4.3 Oassálastin ja ovttasbargu	32
4.3.1 Oasálaččat.....	32
4.3.2 Álguibidjan	33
4.3.3 Oassálastin ja vuorrováikkuhusvuogit	33
4.3.4 Eiseváldeovttasbargu.....	33
4.4 Sajádatlávva ulbmilat	33
4.4.1 Vuolggasadjemateriála ulbmilat	33
4.5 Sajádatlávvačovdosa molssaeavttut ja daid váikkuhusat	40
4.5.1 Váikkuhusaid čielggadeapmi, árvvoštallan ja veardádallan	40
4.6 Birrasa hehtejeaddji dahkkit	43
4.7.1 Miellaguottut ja daid vuhtiiváldin	45
5. SAJÁDATLÁVA VÁLDDAHALLAN	45
5.1 Láva struktuvra.....	45
5.1.1 Mihttodallan	45

5.1.2	Bálvalusat	45
5.2	Birrasa kvalitehta guoskevaš ulbmiliid ollašuvvan	45
5.3	Láva váikkuhusat	45
5.3.1	Váikkuhusat	45
5.3.2	Láva gaskavuohta váldegottáš guovlluidegeavaheami ulbmiliidda	45
5.3.3	Láva gaskavuohta eanagoddelávvi	47
5.3.4	Láva gaskavuohta oppalašlávvi	48
5.4	Lávamerkemat ja mearrádusat	48
5.5	Namat	50
6.	SAJÁDATLÁVVAGUOVLLU OLLAŠUHTTIN JA ČUOVVUN	50
6.1	Ollašuhhtima stivrejeaddji ja áiccalmahtti plánat	50
6.2	Ollašuhhtin ja álggaheapmi	51
6.3	Ollašuhhtima čuovvun	51

1.2 Lávvaiguovllu báiki

Plánaguovlu lea Ohcejoga gieldda Gáregasnjárgga gili čoahkkebáikkis. Plánejuvvon báiki lea sullii 152 hektára guovlu.

Govva 1. Sajádatkárta. © Eanamihtidanlágádus 10/2021.

Govva 2. Plánaguovllu sajádat ja ráddjen. © Eanamihtidanlágádus 10/2021.

1.3 Láva namma ja ulbmil

Láva namma lea Gáregasnjárgga sajádatlávva. Ulbmilin lea ráhkadit Gáregasnjárgga gili čoahkkebáikki vuosttas sajádatláva. Lávvea ulbmilin lea heivehit oktii ekologalaš, eanadatlaš, kultuvrralaš, sosiálalaš ja ekonomalaš vuolggasajiid buoremus vejolaš lágiin. Lassin lávvemis válđojuvvo vuhtii boazodoalu ja luondduealáhusaid dorvvasteami. Lávvenguovlu lea Gáregasnjárgga gili čoahkkebáikki guovlu. Lávas almmatge čovdojuvvojit servodatráhkadusa dáfus dehálaš huksema stivren ja heiveheapmi gilibirrasii, mii lea eanadatlaččat ja kultuvrralaččat mearkkašahtti.

1.4 Lávvačilgehusa čuovusáššegirjjit

1. Sajádatlávvakárta
2. Čuovvunskovvi
3. Oassálastin- ja árvvoštallanplána (OAS)
4. Čoahkkáigeassu, válmmaštallanmateriála ja evttohus cealkámušain ja oaiviliin ja cuigemat ja vástádusat daidda
5. Čoahkkáigeassu evttohusmuttu cealkámušain ja cuigemiin ja vástádusat daidda

Láva guoski čielggadusat

6. Gáregasnjárgga huksejuvvon biras ja eanadatráhkadus. Arkkitehtitoimisto Jarmo Lokio Oy, Jarmo Lokio, 15.12.2021.
7. Gáregasnjárgga luonddučielggadus sajádatláva várás. Luonddučielggadus Kangas Oy, Pia Kangas, 27.12.2021.
8. Šlápmačielggadus, Sitowise Oy, Toni Hägerth 16.4.2024.

2. ČOAHKKÁIGEASSU

2.1 Lávvaapseassa muttut

Láva ráhkadeapmi lea biddjon álgui Ohcejoga gielddaráđđehusa mearrádusain 5.11.2020 § 123. Oassálastin- ja árvvoštallanplána biddjui oaidnin láhkai 9.6.2021 rájes. Láva válmmaštallanmateriála lei oaidnin láhkai 14.9. – 14.10.2022 . Válmmaštallanmateriálas addojedje 6 cealkámuša ja 9 oaivila. Lávvaevttohus lei oaidnin láhkai 21.1. – 23.2.2024. Lávvaevttohusas addojedje mearreáiggi siste cealkámušat 2 st ja cuigemat 3 st. Dievasmahtto dađi mielde go lávvaproseassa ovdána.

2.2 Sajádatlávva

Sajādatlávvas čujuhuvvojit guvlui viessohuksenguovllut (AP, AO, AO-1), viesso- ja fitnodathuksenguovllut (AL), turismabálvalusguovllut (RM), industriijaguovllut (T, TV-1), almmolaš viesuid guovllut (Y, YL), searvegodevistiid guovllut (YK) ja lassin dasa gullelaš hávdeeananguovlu (EH). Lassin guvlui čujuhuvvojit

lagašáhpásmahhtinguovllut (VL), luonddu-, eana- ja vuovdedoalloguovllut (M-1), fanassátkoguovlu (LV), almmolaš luotta guovlu (LT), guovlu servodatteknihkalaš fuolahusa várás (ET), mañnegieđahallanguovlu (EJ) ja suodjeruonasguovlu (EV).

2.3 Sajádatláva ollašuhttin

Sajádatláva ollašuhttima sáhtta álggahit dalánaga, go lávva boahtá fápmui.

3. PLÁNEMA VUOLGGASAJIT

3.1 Plánaguovlu

3.1.1 Guovllu oppalaš válddahallan

Plánaguovlu lea Gáregasnjárgga gili čoahkkebáikki guovllus. Plánaguovllus leat ee. smávavisttit, gávppálaš bálvalusat, kapealla ja dan hávdeeana ja Suoma ja Norgga rájárásttildanbáiki. Gáregasnjárggas ássat sullii 300 olbmo.

Govva 3. Vinjugovva plánaguovllus. M. Keskipoikela 6/2021.

3.1.2 Eanaoamasteapmi

Lávaguovllu oamastit priváhta oamasteaddjit, stáhta, searvegoddi ja gielda.

3.1.3 Luonddubiras

Luonddudilit

Gáregasnjárgga oasseoppalašlávvačilgehusa luonddubirasčielggadusa mielde:

"Deanuleahki ja Anárjoga leahki leat šaddan jo ovdal marjimuš jiekŋaáigodaga. Go áiggit leat gollan johka lea borran leahkái čiekŋalis rokki ja dagahan dan, ahte dáláš rokki siidduin leat gearddit earálágan geologaš hápmašuvvamat dego buolžačájáhusaid, hárrjít, deltaguovllut ja sandurialážat. Gáregasnjárgga máttabeale johka lea Anárjohka ja davábeale johka Deatnu, mii luoitá gitta Jiekŋamerrii.

Deatnu lea álo leamašan dehálaš johtalus, maiddá šattuide. Dat lea doaibman mánggaid davvi šattuid leavvanjohtalussan Jiekŋamearas siseatnamii.

Deanuleagi ja Anárjoga leagi šattolašvuohta ođasmuvvá gulul ja dat gollá hui hearckit. Šattolašvuođa ođasmuvvamis sáhtá gollat mánga čuođi jagi, unnimustá moaddelogi jagi. Šattolašvuođa vánisvuohta ja ceakkovielttit lasihit erošuvnna. Maiddá čáhci ja bieggat golahit eanavuodu. Šattolašvuođa gokčevaš váikkuhus lea maiddá uhcánaš, vuollegaš muoraid ja guhkes lasttahis áiggi dihtii. Deanu ja Anárjoga ceakkus johgáttit eai heive huksemii nu bures. Dain leat ceakkovielttit ja bávtit, mat heivejit bures boralottiid ja eanaš hárvanaš šaddošlájaid eallinbirasin. Huksen ceakkus vilttiide sáhtá dagahit maiddá báikkálaš eanafierramiid."(Gáregasnjárgga oasseoppalašlávva 26.9.2006, 40.)

Gáregasnjárgga luondubiras govvejuvvo oasseoppalašlávvačilgehusas čuovvovaš láhkai:

"Gáregasnjárga

Gáregasnjárga lea vuobmáš čoahkkebáiki. Šattolašvuohta lea guolbba gos leat eanaš beazit, muhto maiddá lagežat. Eatnamis šaddet čáhpesmuorjijt ja jonat. Jekkiin, ádjagiid guoras ja jogaid gáttiin šattolašvuohta lea eanet mánggabealat ja šattolaš. Gáregasnjárgga davábealde johtá beazi lunddolaš ođasmuvvama rádjeguovlu.

Gáregasnjárgga guovddážis davás guvlui vielti lea guhkin geainnus ja geainnu guoras leat beahceguolbanat ja duoppil dáppil ássanvistit. Guovddáža guovllus Deatnu ii olus oidno. Gáregasnjárgga čoahkkebáikkis eai maid oidno alla várit. Alimus Deanu guora golmma Áilegasas loktana easkka soames mátkki geažes gilis ja dan sáhtá oaidnit buoremusat máttageaidnu 92:s, ja Áŋgeli dolvon geainnus Anárjoga guoras. Máttageaidnu 92 loktana go mannat nuorttas. Geainnu máttabealde leat báikkuid lagešvuovddit ja jeakkit ja davábealde ceaggá vári vielti. Deanu geainnus ja máttageaidnu 92:s vulget geainnut ássanguovlluide.

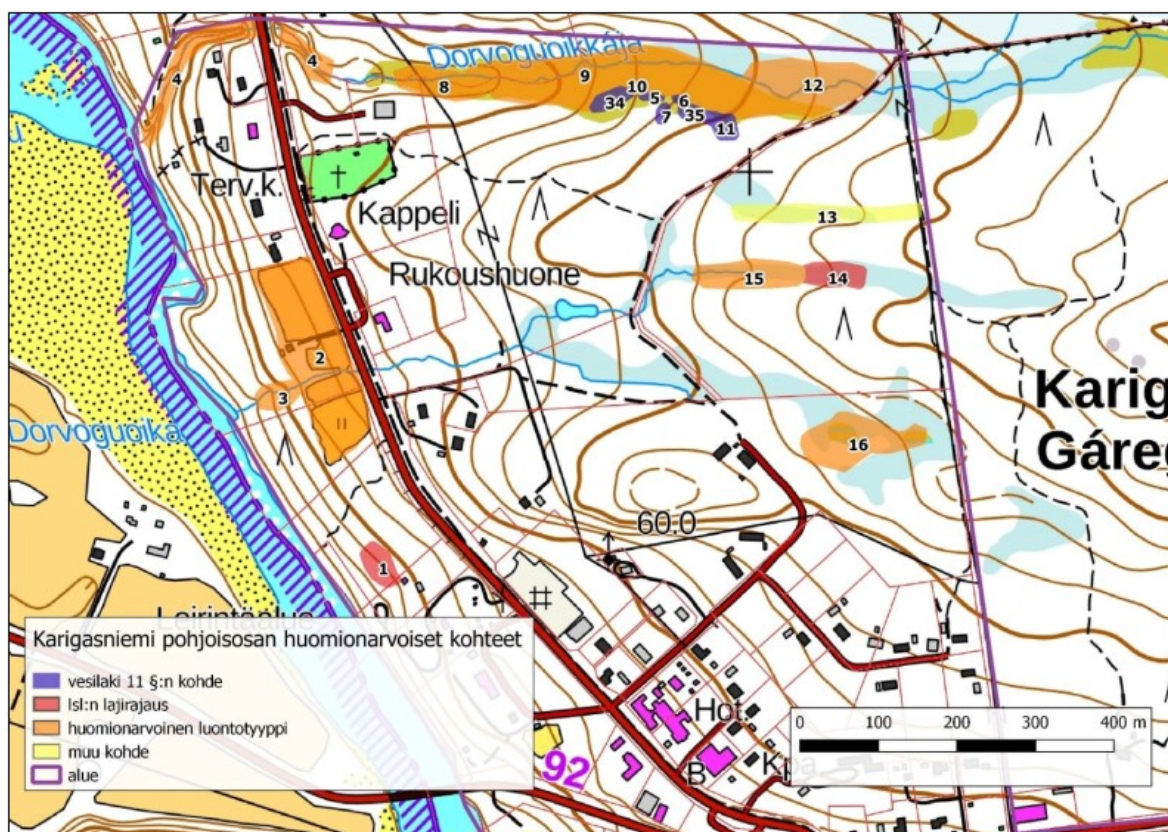
Buoremus huksenbáikkit leat geainnu lagašvuođas dahje guovllut geainnus vieltti guvlui. Govda gáddeavádagat, gos leat muorat, heivejit maiddá eanadaga dáfus huksemii. Goalmát ja guovddáš huksema stivrejeaddji dahkki lea Gáregasnjárgga gillistruktuvra, man sáhtá ođđa huksemiin viiddidit ja deahtistit olbmuid loaktima eavttuid mielde. Gáregasnjárgga gilli lea vuovddis guovtti geainnu luoddaearus dássidis guovllus. Gillistruktuvrra čavdudeami sáhtá dahkat deahtistemiin dáláš huksema dahje hábmemiin báddelágan gillistruktuvrra oaivegeainnuid gurrii. Giliguovddáža sáhtá viiddidit ja deahtistit mearkkašahhti negatiivlaš eanadatlaš váikkuhusaid haga."(Gáregasnjárgga oasseoppalašlávva 26.9.2006, 68.)

Sajádatlávabarggu várás dahkkojuvvui sierra luonddučielggadus. Luonddučielggadus dahkkojuvvui geasi 2021 áigge. Luonddučielggadus

inventerejuvvojedje luonddutiipat ja šattolašvuohta ja kártejuvvojedje loddešlájat. Luonddučielggadusa mielde: *”Buohkanassii inventerenguovllus leat 35 báikki maid galgá vuhtiiváldit. Báikkit čáhcelága 11 § mielde leat 12 st. Ráfáiduhhton šaddošlája idosráddjehusat luonddusuodjalanlága 42 § mielde leat 2 st. Váldegottálaččat áitatvuloš luonddutiipat leat luonddutiippaid áitatvulošklassifiserema mielde 17 st. Eará luonddutiipat, mat leat fuomášan veara, leat 4 st. Eará fuomášan veara luonddutiippaide gullet ee. váilevaččat dovdojuvvon luonddutiipat dahje čielgasit birrasis spiehkaseaddji báikkit. Lassin doppe lea guovlu mii lea lottiid dáfus mearkkašahti”.* (P.Kangas 2021, 8.)

Inventerenguovllu fuomášan veara báikkit ja luonddutiipat plánaguovllu davveoasis

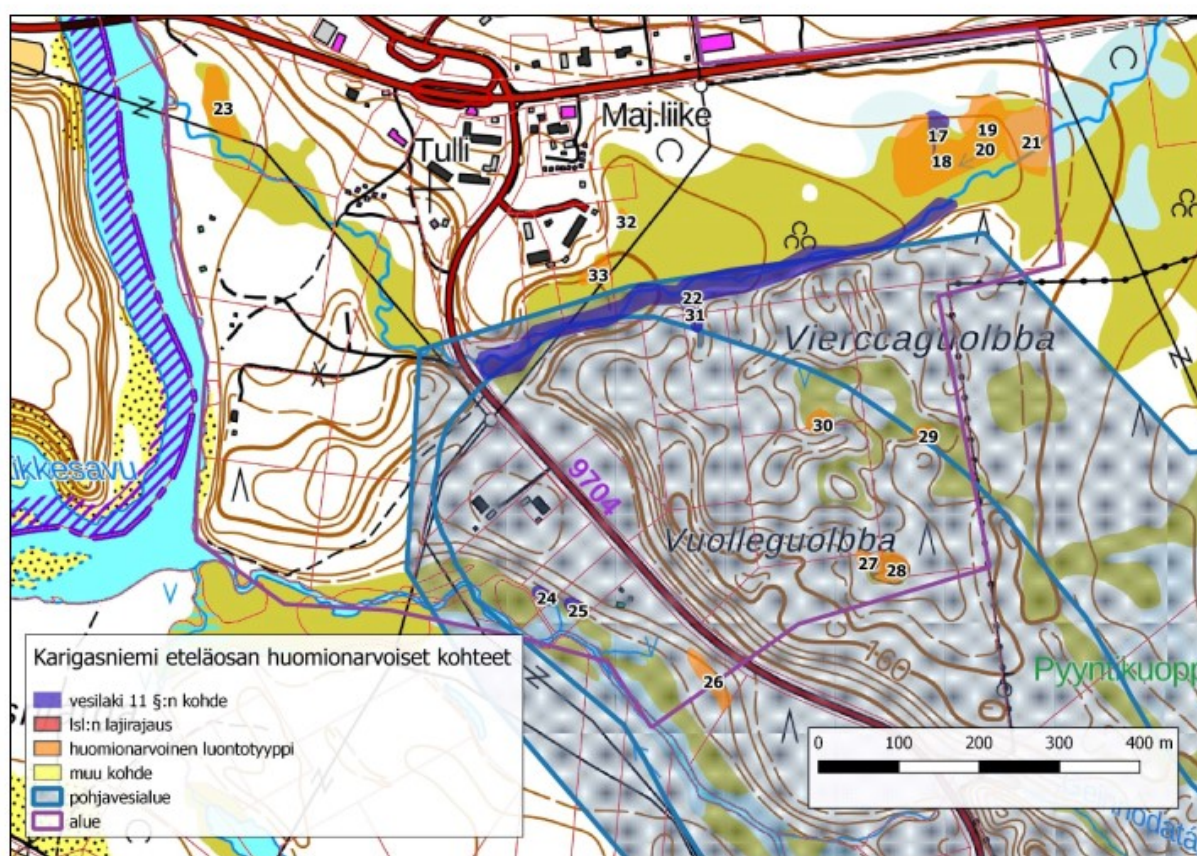
1 ja 3 Ruoho- ja heinäkorpi	10 ja 15 Välipintaletto
2 Pienruohoniitty / heinäketo	12 Lettokorpi
4 Purovarsi	13 Sulamisvesiuoma
5, 6, 7, 11, 34 ja 35 tihkupinna	14 Piilopuro
8 Rimpiletto	16 Lettoneva / lettoräme
9 Dorvoguoikkaja-lähdepuro	

Govva 4. Válddus luonddučielggadusas. P.Kangas 2021.

Inventerenguovllu fuomášan veara báikkit ja luonddutiipat plánaguovllu máttaoasis

17 Huurresammallähteet	26 Ruoho- ja heinäkorpi
18, 19 ja 20 Rimpiletot sekä lettoräme	27 ja 28 Suoat
21 Lettokorpi	29 ja 32 Lähdesuot
22, 24, 25 ja 31 Tihkupinta ja lähdepuro	30 Rimpiletto
23 Lähdeletto	33 Lettoräme

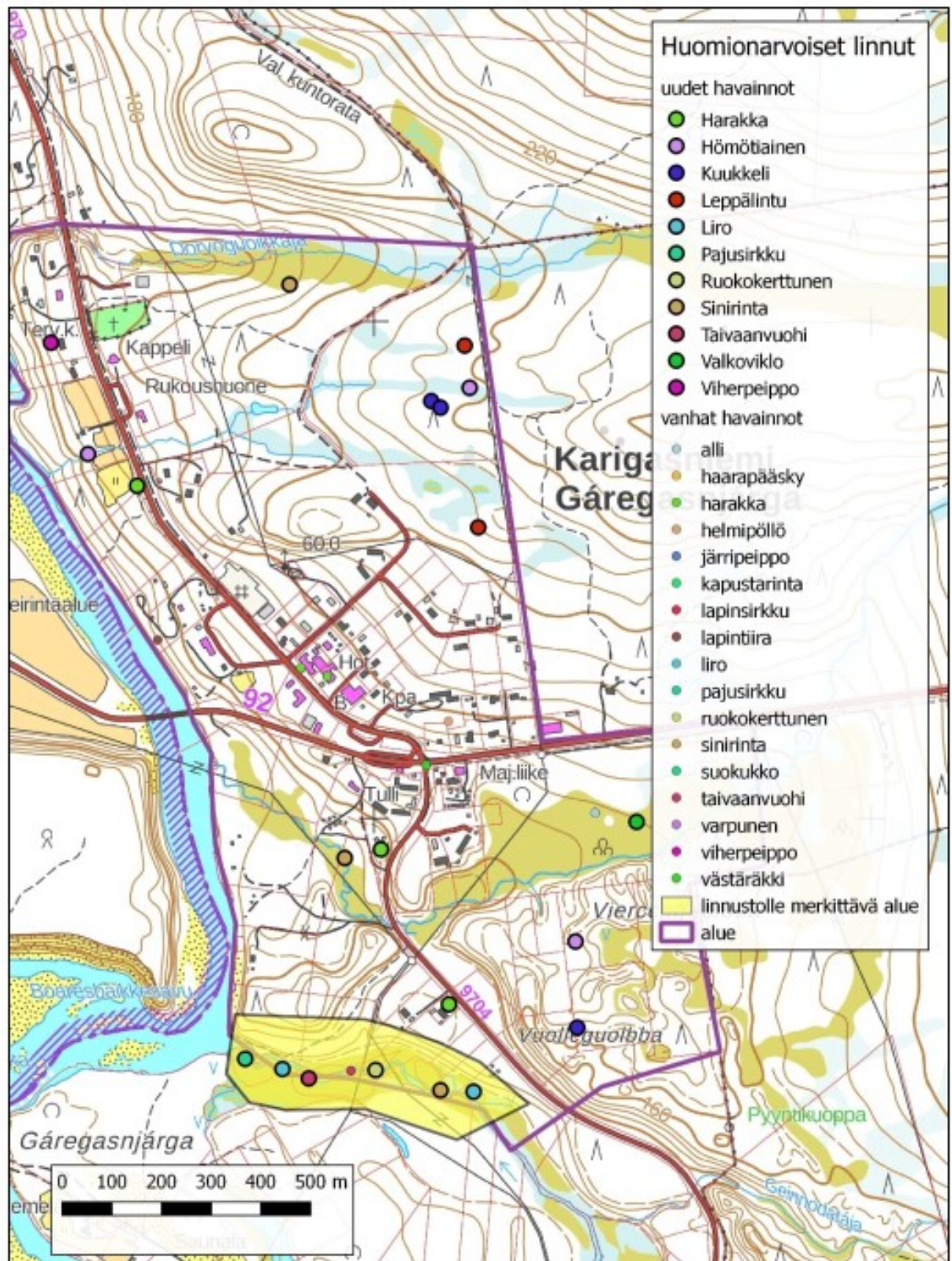
Govva 5. Válddus luonddučiellgadásas. P.Kangas 2021.

Fuomášan veara šattolašvuodabáikkit

Govva 6. Válddus luonddučiellgadásas. P.Kangas 2021.

Fuomášán veara loddešlájat

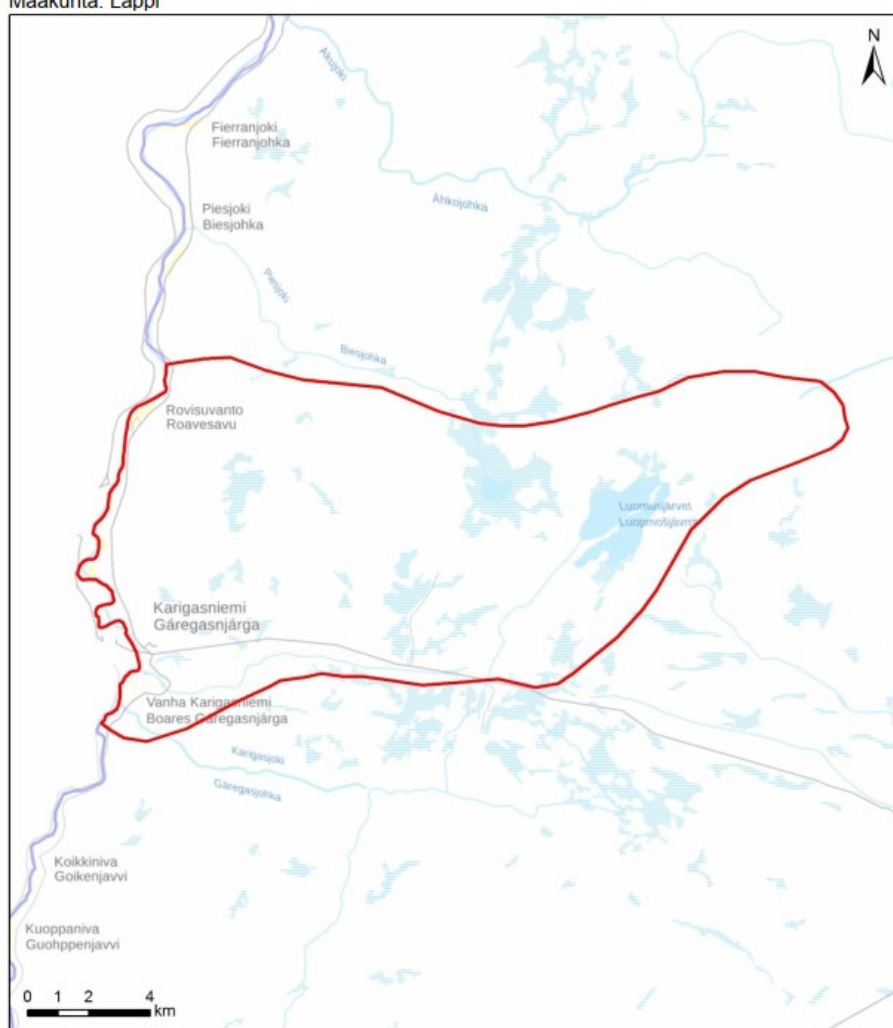
Govva 7. Válddus luonddučiellgadásas. P.Kangas 2021.

Eanadatráhkadus

Plánaguovllus lea okta Suoma váldegottálaččat divraseamos eanadatguovlluin, Áilegasa luondduealáhuseanadat. Áilegasa luondduealáhuseanadagat leat árvvoštallama mielde: *”Áilegasa luondduealáhuseanadagat govvidit bures sámekultuvrii laktáseaddji luondduealáhusa, mii lea šaddan johkaleagi ja siseatnama návddašanguovlluid oktavuhtii. Eanadatguovllu návddašankultuvrras lea guhkes historjá ja dasa gullá olu árbediehtu meahci birra. Guovllus leat sápmelaččaid dološ bassi báikkit, dego Áilegas ja Suttésája. Áilegasa bigálusáidi stobuidisguin hábme eanadatguovllu sisa áidnalunddot boazodoalu dagahan eanadatollislašvuodá. Guovlu lea luondduárvvuid bealis earenoamáš divrras.”* (Davvi-Lappi váldegottálaččat divrras eanadatguovllut. Birasministeriija 2021, 161).

Ailikastunturin luontaiselinkeinomaisemat

Kunta: Utsjoki
Maakunta: Lappi

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue 2021

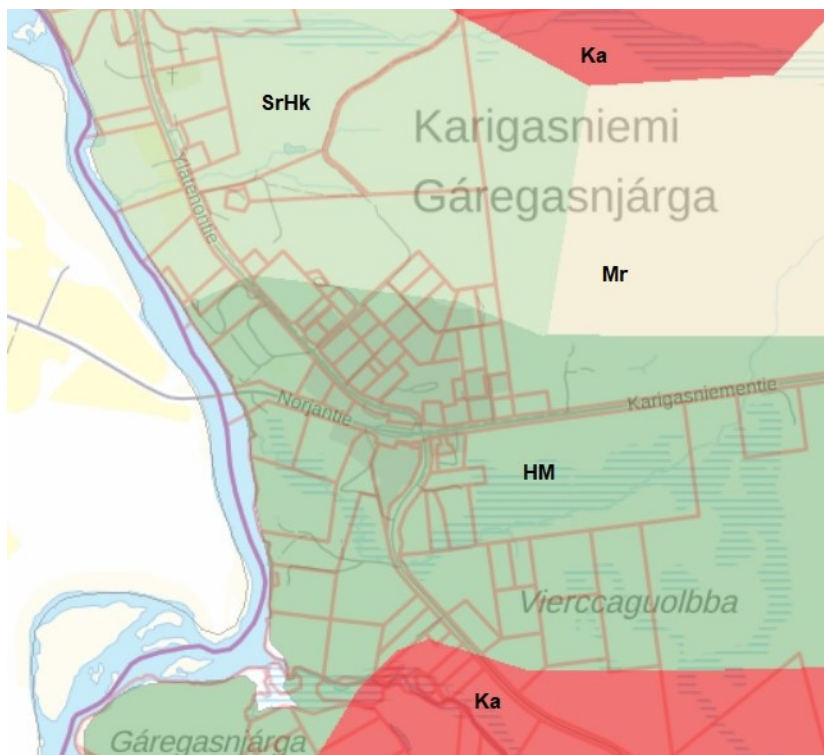
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet: SYKE
Tastakartta: MML/WMTS, 05/2021

Govva 8. Válddus Davvi-Lappi, Váldegottálaččat divrras eanadatguovllut, VAMA 2021. Birasministeriija & SYKE.

Eanavuoddu

Guovllu eanavuodđu lea GTK materiála vuodđu:

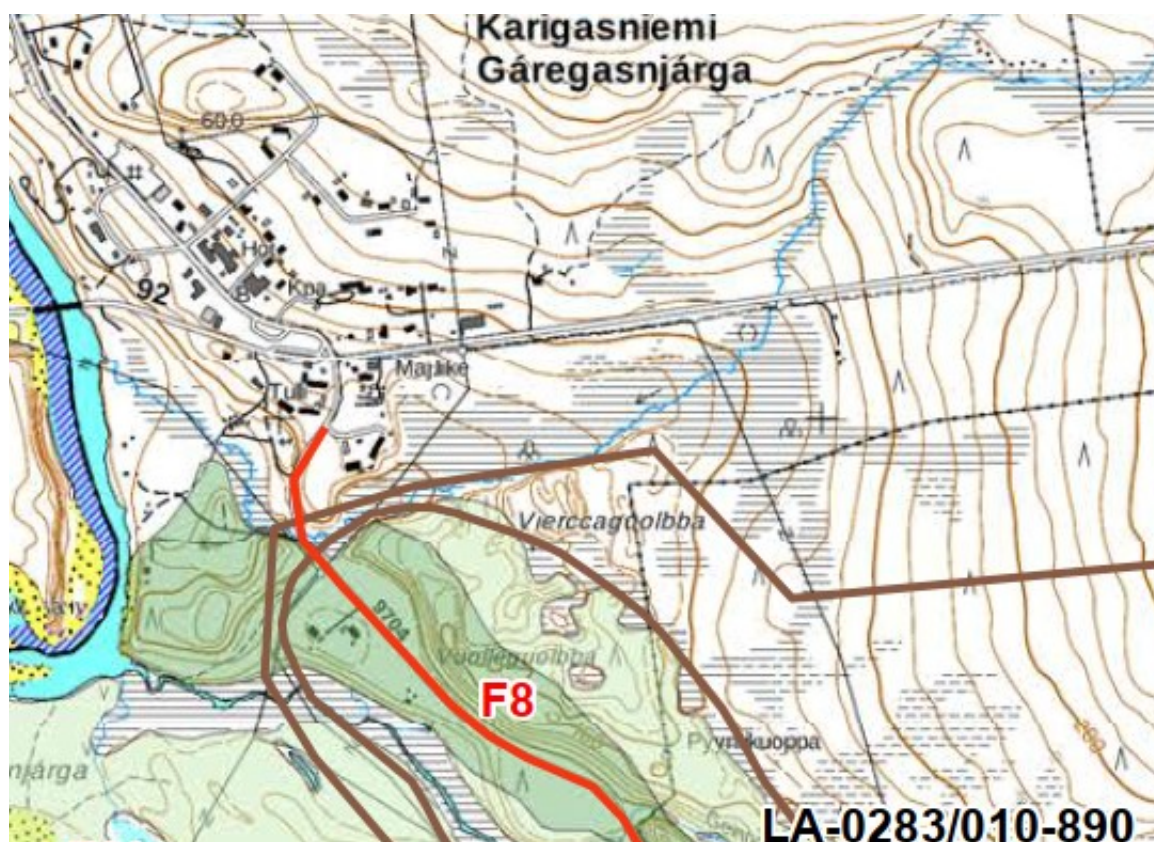
HM	Hárji, delta, sanduri, šládjaluvvan ravdahápmašupmi. Eará čievra- ja sáttogeardi, man moreana gokčá
SrHk	Hárjiid olggobealat čievra- ja sáttogeardi
Mr	Čievra- ja sáttomoreana
Ka	Prekvártara báktevuođu ihtamat

Govva 9. Eanavuodđu GTK, Eanamihtidanlágádus, Esri Finland. 11/2021.

Sajádatlávvguovlui sajáiduvvá divrras hárjeguovlu Gáregasnjárgga I LA-0283/010-890 (bodnečáhceguovlu: Karegasniarga 1289012). Divrras hárjeguovllut leat inventerejuvvon Lappi vuodđočáziidsuodjaleami ja bákteávnasfuolahusa oktiiheiveheami (Poski) 2. muttu (2016-2020) prošeavttas. Prošeavtta raporttas hárjehápmašupmi lea govviduvvon čuovvovaš láhkai: *“Gáregasnjárga I lea Basejoga leagástahkii geardašuvvan hárjehápmašupmi.* Hápmašumi viesttarravdii leagi ja joganjálbmái lea hápmašuvvan delta, mas lea eanáš sáttu. Hápmašuvvama nuortaoasis aláža allodat lea sullii 10 mehtera ja davveoasis sullii 20 mehtera. Delta šládjašuvvan ávnasgerddiid gaskamearálaš assodat lea sullii 2-3 mehtera. Hápmašuvvama viidodat lea 192,3 hektára (čuovus 3.17). Hápmašuvvamis leat seassan Lapin POSKI II - prošeavtta áigge vihtta eanarádárlinnjá. Eanarádarseassama ja ovddit árvoštallamiid vuodđu hárjji váimmusávnas lea sáttu ja geađgás čievra. Deltaguovllus ávnas sisttisdoallá eanaš sáttu ja čavrás sáttu. Bodnečáhcegierraga bajábeali ávdnasa geardeassodat lea gaskamearálaččat sullii 5 mehtera. Bodnečáhcegierraga ávdnasa oppalašmearri 9,6 milj.m³. *Das mollendohkálaš ávnas lea árvalusaid mielde sullii 0,3 milj. m³, čievraválddálaš*

ávnnaš 2,7 milj. m^3 ja sáttoválddalaš ávnnaš 6,6 milj. m^3 . Hápmášuvvanávdnasa geavaheami ráddjejit ássan ja geaidnu. Hápmášuvvan lea III-luohká bodnečáhceguovllus.”

Lapin maa- ja kalliokiviaineselvitys,
vaihe 2. (2016-2019)
Karigasniemi I, Utsjoki (pv-alue 1289012)

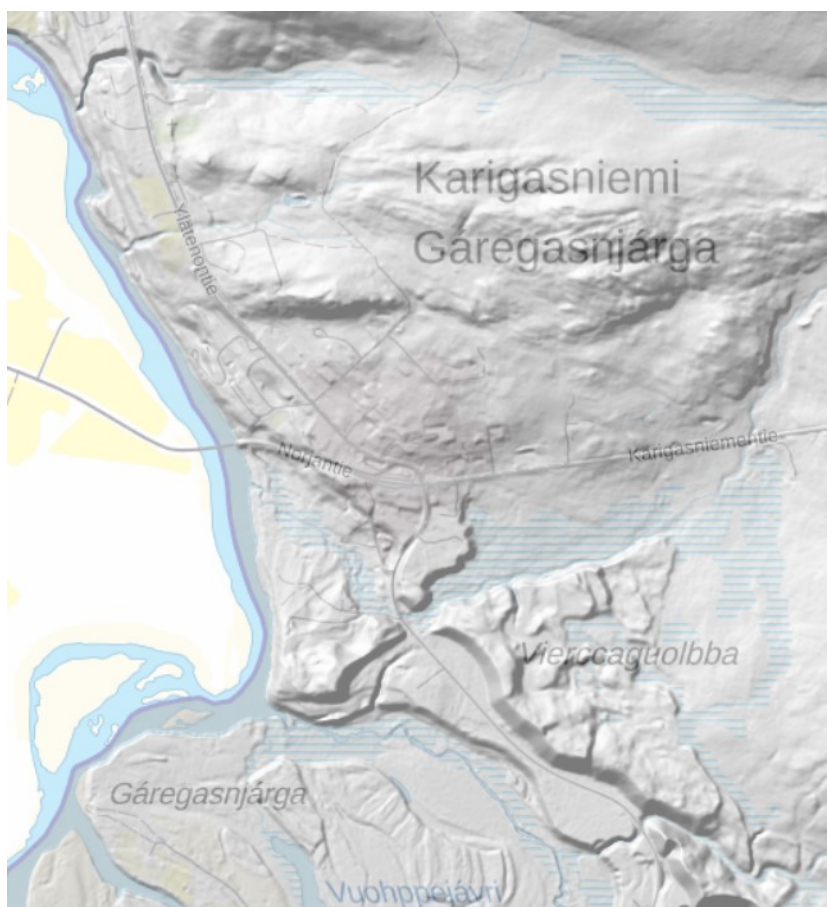
- +103,86
Pv-putki, tunnus, pvp-taso ja mittauspvm
(10.08.17)
- Vanha kairauspiste ja tunnus
- F13 Maatutkalinja ja tunnus
- Avokallio
- Maa-aineksen ottoalue
- Pv-pinnan yläpuolinen maa-ainesmuodostuma
- Maa-ainesmuodostuman raja ja tunnus
341402-010-247
- Maa-aineksen laatu
- Hiekkavaltainen
- Soravaltainen
- Pohjavesialue
- I luokan pohjavesialue
- II luokan pohjavesialue
- III luokan pohjavesialue

0 500 1000 m
1:25 000

Karttaluoto © Geologian tutkimuskeskus 03.06.2018
Pohjakartta © Maanmittauslaitos ja HALTIK
Pohjavesialue © Suomen ympäristökeskus

Govva 10. Válddus Lappi eana- ja báktegeađgeávnnašielggadusas, muddu 2. (2016-2019)

Govva 11. Vieltesuivehus. © Eanamihtidanlágádus 11/2021.

Billašuvvan eanaguovllut

Láa eiseválderáddádallamiin leat boahtán ovdan vejolaš billašuvvan eanaguovllut, mat leat čuovvovaš báikkit: sáttó- ja sáltevuorká, Neste boares juogadanbáiki ja Gáregasnjárgga geainnu guoras ovddeš Seo báiki. Lappi EJB-guovddáža válmmaštallanmateriálas addojuvvon cealkámuša mielde lávvaguovllus leat merkejuvvon čuovvovaš eanavuodđobáikkit Eanavuoddu dili diehtovuogádahkii (Matti-vuogádat):

1. Gáregasnjárgga sáttó- ja sáltevuorká (Ylänenontie 128, Matti ID 100331192) lea industriijavistiid goartilguovllun (T) čujuhuvvon guovllus. Dát lea doaibmi báiki. Báikki eanahuksemis dahje eanageavaheami nuppástusain galgá váldit oktavuodá bearráigeahčči eiseváldái.

2. Ovddeš Geaidnohálddahusa (Tiehallinto) doarjjabáikkis (Ylänenontie 35, Matti ID 100326834) lea sihke ássan-, fitnodat- ja doaimmahatvistiid goartilguovlu (AL) ahte almmolaš ráhkadusaid goartilguovllun (Y) čujuhuvvon guovlluin. Doarjjabáikki doaibma lea nohkan. Báikki dálá geavahanulbmil ii leat diedus. Báikki eanavuodđu lea buhtistuvvon 2005 ja jáhkkin lea, ahte maiddái jagi 2016. Jagi 2026 buhtistandoaimmat eai leat raporterejuvvon EJB-guovddážii ja dán sivas dan lea doaisttáži dárbu buhtistit. Báikki

eanahuksema dahje eanageavaheami nuppástusain galgá váldit oktavuođa bearráigeahčči eisevárdái.

3. Tenohalli Oy ovddeš SEO boaldámuša juogadanstašuvnna (Karigasniementie 6640, Matti ID 100328531) doaibma lea nohkan 2013 ja báikki Eanavuodđu lea buhtistuvvon jagi 2016. Báikki ii leat dárbu buhtistit iige dohko leat dárbu dahkat eará doaimmaid.

4. Kauppakeskus Härkönen Oy SEO boaldámuša juogadanstašuvdna (Ylätenontie 24, Matti ID 100328458) lea doaibmi báiki. Báikki eanahuksema dahje eanageavaheami nuppástusain galgá váldit oktavuođa bearráigeahčči eisevárdái.

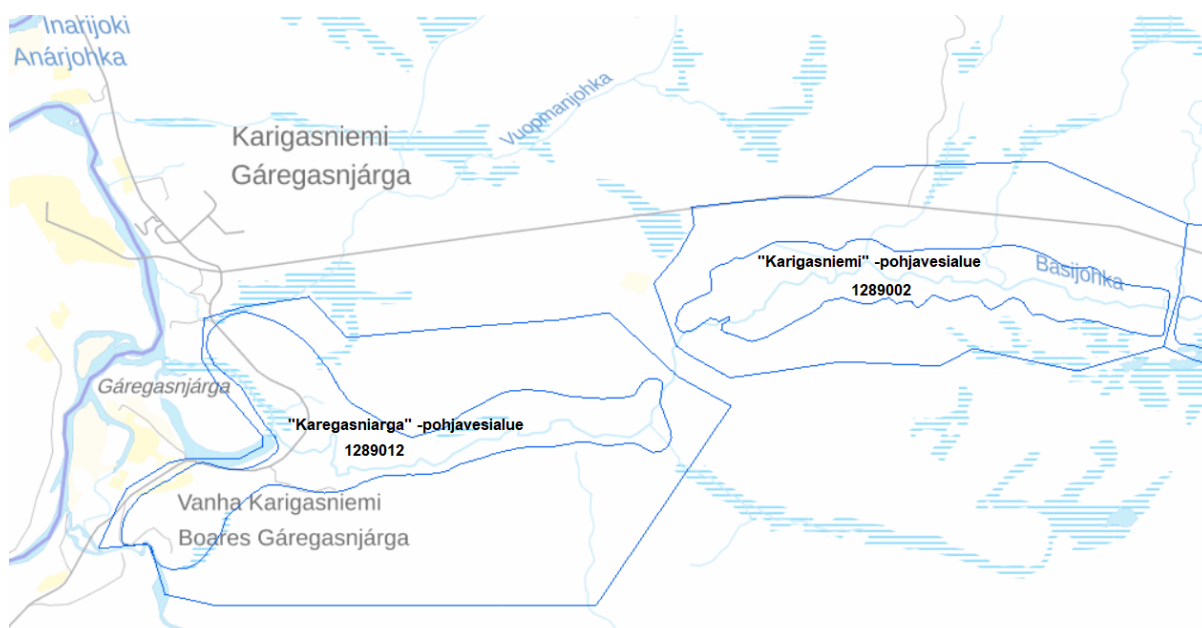
5. K-Market Pohjanrinne Shell automáhtastašuvdna (Ylätenontie 30, Matti ID 100328530) lea doaibmi báiki. Báikki eanahuksema dahje eanageavaheami nuppástusain galgá váldit oktavuođa bearráigeahčči eisevárdái.

6. Ailigas-Market Oy ovddeš Neste Futura-vuovdinbáikki (Ylätenontie 31, Matti ID 100328457) doaibma lea nohkan. Báikki lea dárbu čielggadit. Eanahuksema dahje eanageavaheami nuppástusain galgá váldit oktavuođa bearráigeahčči eisevárdái.

Govva 12. Eanavuodđobáikkid Eanavuoddu dili diehtovuogádagas. © Syke, EJB-guovddážat 3/2023.

Bodnečáhceguovllut

Govva 11. Bodnečáhceguovllut. www.liiteri.ymparisto.fi 11/2021.

Gáregasnjárgga bodnečáhceguovlu man namma lea Karigasniemi, dovddaldat 1289002, lea Basejoga leagi hárjeráiddus ja dása gullet maiddá deltalágan gearddádagat. Bodnečáhceguovllus lea Inarin Lapin Vesi Oy Basejoga čáziváldinbáiki ja bodnečáhceguovlu lea klassifiserejuvvon luohkkái I, mii oaivvilda čáziváldima dáfus dehálaš bodnečáhceguovllu.

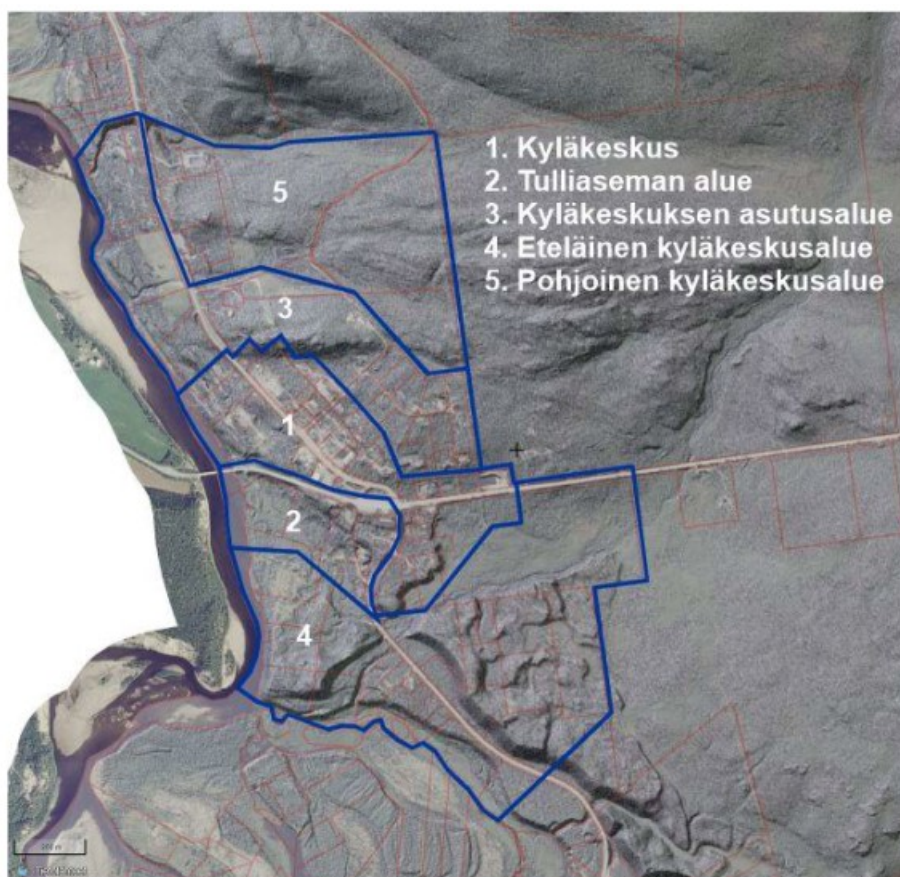
Lagabus Gáregasnjárgga guovddáža lea maiddá bodnečáhceguovlu man namma lea Karegasniarga, dovddaldat 1289012. Dát bodnečáhceguovlu lea klassifiserejuvvon luohkkái III, mii oaivvilda "eará bodnečáhceguovlu". Lappi EJB-guovddáš lea válmmaštallanmateriálas addojuvvon cealkámušastis árvoštallan, ahte bodnečáhceguovllu klassifiseren badjána II luohkkái.

3.1.4 Huksejuvvon biras

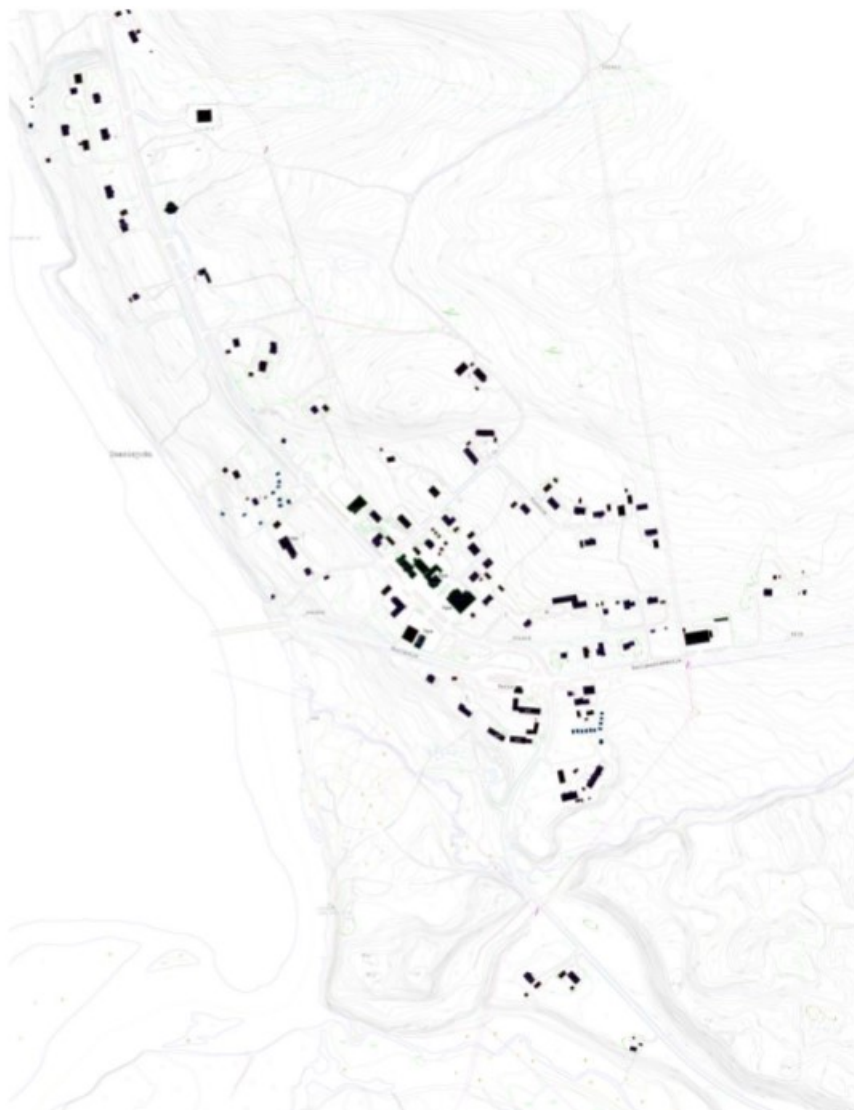
Čoahkkebáikegovva

Plánaguovlu lea Gáregasnjárgga gili čoahkkebáikki guovllus. Guovllus gávdnojit smávva čoahkkebáikái mihtilmas ráhkadusat ja eanaguovllut, mat geavahuvvojit váilevaččat. Guovlu lea golmma oaivegeainnu guoras, Gáregasnjárgga, Anárjoga ja Badjedeanugeainnuid guoras. Guovddáža bálvalusat leat eanaš Badjedeanugeainnu guoras. Ássan lea maiddá eanaš Badjedeanugeainnu guoras. Gáregasnjárgga ja Norgga geainnu luoddaearus lea stáhtaid gaskasaš rájárasttildanbáiki ja tuollu. Eanadatlaččat čoahkkebáiki báhcá Anárjoga geainnu ja Gáregasnjárgga vári gaskasaš guvlui.

Sajádatláva várás dahkkojuvvui Gáregasnjárgga huksejuvvon birrasa ja eanadatstruktuvrraid čielggadus. Luonddučielggadus dahkkojuvvui geasi 2021 áigge. Čielggadusas guovlu lea juhkkajuvvon huksejuvvon birrasa iešvuodaid mielde oasseguovlluide.

Govva 12. Válddus Gáregasnjárgga huksejuvvon birra ja eanadatstruktuvrra čielggadusas. J.Lokio 2021.

Govva 13. Válddus Gáregasnjárgga huksejuvvon birra ja eanadatstruktuvrra čielggadusas, kárta mo ráhkadusat sajáiduvvet. J.Lokio 2021.

Gáregasnjárgga huksejuvvon birra ja eanadatstruktuvrra čielggadusa mielde: *"Plánaguovllu giligova dáfus eanemus mearkkašahtti ráhkadus lea Gáregasnjárgga kapealla. Tuolloviesus ja dan lagašbirrasis oktan ássanvistiiguin lea kulturbirrasa dáfus mearkkašupmi gili historjjá ja ovdáneami oainnus. Ráhkadusat iešalddes ovddastit dan áiggi typihkalaš huksenvuogi ja -stiilla. Priváhta soahtealmmáidálu šilljobire plánaguovllu davveoasis Badjedeanugeainnu ja Anárjoga gaskkas lea buorre ovdamearka Sámi ođđasishuksenáiggi huksemis, masa biras ja eanadat luovvá áidnalunddot rámmaid."*(Gáregasnjárgga huksejuvvon birra ja eanadatstruktuvrra čielggadus. J.Lokio 2021, 21)

Bálvalusat, bargosajit ja ealáhusdoaimma

Plánaguovllus ja lagašbirrasis leat sihke almmolaš ja gávppálaš bálvalusat. Almmolaš bálvalusat leat ee. Gáregasnjárgga skuvla, Gáregasnjárgga Dearvvasvuodadálle, tuolloviessu ja Gáregasnjárgga kapealla. Lassin guovllus lea gilisearvvi bajásdoallan gilidálle Sáivu. Gávppálaš bálvalusat leat ee. beaivválaš gálvvuid gávppit, erenomáš dávviriid gávppit ja turismabálvalusat: ee. hotealla, idjadanlanjadagat, camping-guovllut ja restoránjat. Lassin guovllus leat árbevirolaš

luondduealáhusat. Gáregasnjárgga ja Norgga bealde Kárášjogas, mii lea sullii 20 km geahčen Gáregasnjárggas, bálvalusaiguin ávkkástallan dáhphuvvá guktuid guvlui.

Gáregasnjárgga gili čoahkkebáikkis ja dan lahkosis leat ee. čuovvovaš bálvalusat / fitnodagat:

- Hotel Guossi
- KarigasKeittiöt
- Sarre Oy
- Camping Tenorinne
- Karigasniemen Kauppakeskus Härkönen Oy
- Tenohalli
- Lumiporo Oy

Govva 14. Badjedeanugeainnu guora gávppálaš bálvalusat. M. Keskipoikela 6/2021.

Govva 15. Tuollu guovlu. M. Keskipoikela 6/2021.

Johtolat

Plánaguovllu čađa johtet:

- máttageaidnu 92 (Gáregasnjárggageaidnu), manná Gáregasnjárggas Gápmasii
 - o sullii 363 fievrru jándoris
 - o lossa johtolat 51 fievrru jándoris
- guovlluluodda 970 (Badjedeanugeaidnu/Deanugeaidnu), manná Gáregasnjárgga gili čoahkkebáikkis Deanu guora Njuorggámii
 - o 498 fievrru jándoris
 - o lossa johtolat 27 fievrru jándoris
- goallosluodda 9704 (Anárjohgeaidnu/Áŋŋelgeaidnu), manná Gáregasnjárgga gili čoahkkebáikkis Anárjoga guora Áŋŋelii
 - o 131 fievrru jándoris
 - o lossa johtolat 6 fievrru jándoris
- Norgga geaidnu, mii manná máttageainnu 92, guovlluluotta 970 ja goallosluotta 9704 luoddaearus Norgga rájá guvlui
 - o 389 fievrru jándoris
 - o lossa johtolat 24 fievrru jándoris

Dáid lassin guovllus leat ássama bálvaleaddji geainnut. Stáhtaid gaskasaš rájárasttildanbáiki lea mearkkašahti johtolaga oktavuoha Norgga ja Suoma gaskasaš johtolahkii. Rájárasttildanbáikki bokte manná mearkkašahti turismajohtolat Suoma bokte Norgga Nordkáhppii. Rájárasttildanbáikki bokte manná maiddái áššiiddikšun- ja dávvirfievrridanjohtolat.

Govva 16. Rájárasttildanbáiki Suoma ja Norgga rájás. M. Keskipoikela 6/2021.

Govva 21. Gáregasnjárgga olgolihkadangeinnodagat. www.lipas.fi 11/2021.

Ohcejoga mohtorgielkámáđidja álgá čoahkkebáikki nuortaoasis
Gáregasnjárggagageainnu háltti mielde nuorttas.

Govva 22. Ohcejoga mohtorgielkámáđidja. www.retkikartta.fi 11/2021.

Huksejuvvon kulturbiras ja dološmuittut

Dievasmahttojuvvo huksejuvvon birrasa čielggadusas.

Gáregasnjárgga gili čoahkkebáiki lea álguibiddjon Davvi-Lappi eanagoddeláva mielde sámekultuvrra, kulturbirrasa ja/dahje eanadaga gáhttema dáfus riikkaviidosáčat divrras guovlu.

Guovllus leat dološmuitočuoáhagat:

- Gáregasnjárgga Hávdeeanan, ássanbáikkit
- Tenorinne, ássanbáikkit
- Vierccaguolbba, bargo- ja válmmaštansajit

Govva 23. Dološmuitobáikkit. 11/2021 Museadoaimmahat.

Teknikkalaš fuolahus

Gáregasnjárgga giliguovddáža guovlu gullá čáhcejođas- ja duolvačáhcefierpmádahkii.

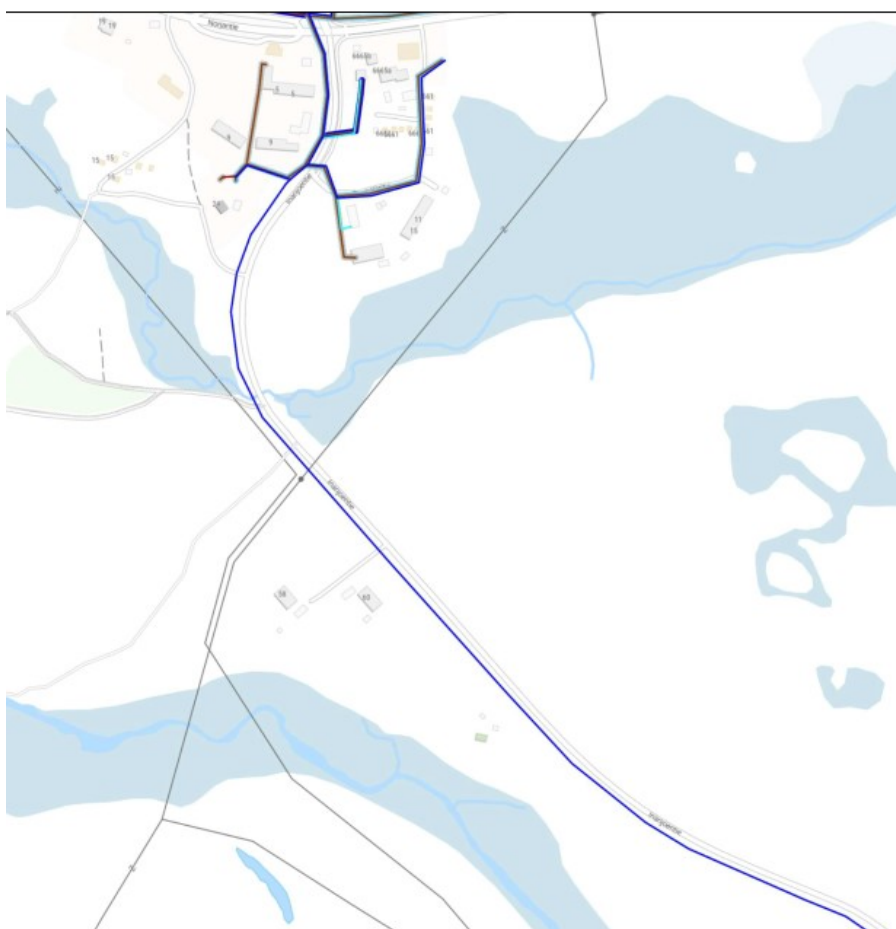
Čáziváldinbáiki lea Karigasniemi -bodnečáhceguovllus. Duolvačáhcebuhtistanbáiki lea tuollu lahkosis. Guovllus lea šleađgafierbmi. Guovllus ii leat guovlluguovdasaš gáiddusliekkasfierbmi.

Govva 24. Čáhcefuolahusa fierpmádat plánaguovllu davveoasis. Inarin Lapin Vesi Oy 7/2021.

Govva 25. Čáhcefuolahusa fierpmádat plánaguovllu gaskaoasis. Inarin Lapin Vesi Oy 7/2021.

Govva 26. Čáhcefuolahusa fierpmádat plánaguovllu máttaoasis. Inarin Lapin Vesi Oy 7/2021.

Birasgáhtten ja birashehttehusat

Plánaguovllus lea Gáregasnjárgga duolvačáhcebuhtistanbáiki giddodagas 890403-14-123. Doaibmamii gávdno Lappi birasguovddáša 28.5.2009 biraslohpi. Biraslobi mielde Gáregasnjárgga duolvačáhcebuhtistanbáikkis giedahallat Gáregasnjárgga čohkkebáikki, tuollu ja rádjegozihanstašuvnna duolvačáziid. Duolvačáhcefierpmádaga olis leat sullii 200 ássi.

Dulvi

Plánaguovlu rádjašuvvá Anárjohkii. Dulveriskaid álgoárvoštallan Deanu čázádatguovllus – raportta (EJB-guovddáš 31.10.2018) mielde Gáregasnjárga ii leat dulveriskaguovllus.

Taulukko 23. Arvosteluasteikko tunnistetuille tulvariskeille

Asteikko	Määrittäminen asteikolle (huom. sama asteikko kaikille arvioitaville tekijöille)
	Ei asukkaita tulvavaarassa tai ei kohteita tulvavaarassa
	alle 300 asukasta tulvavaarassa tai yksittäisiä kohteita (1-3) tai paikallinen haitta, lievä haitta tai muutamia yleisiä teitä voi katketa
	300-1 000 asukasta tulvavaarassa tai muutamia kohteita tai yksittäisiä merkittäviä kohteita tulvavaarassa tai yksi merkittävä tieyhteys voi katketa
	yli 1 000 asukasta tulvavaarassa tai useita merkittäviä kohteita tai merkittäviä tieyhteysvaaroja

Taulukko 24. Yhteenveto Tenojoen vesistöalueen tunnistetuista tulvariskeistä tarkastelussa mukana olevilla alueilla vahinkoluokittain (arvosteluasteikko: valkoinen = ei kohteita - tumman punainen = useita kohteita/merkittäviä kohteita)

Alue	Ihmisten terveys ja turvallisuus		Välttämättömyys-palvelut				Kulttuuriperintö	Ympäristö	Yhteiskunnan talous	Muut tulvariskit		
	Asukkaat	Erityiskohteet	Lämmön ja sähkön jakelu	Vesihuolto	Liikenneyhteydet	Muut				Aiemmat tulvat	Alueelliset ja paikalliset tekijät	Vesistörakenteet
Tulvariskin arvioinnin kategoria												
Karigasniemi	45											
Utsjoki	20											
Nuorgam	<10											
Akujoki	<10											
Outakoski-Parsi	20											
Nuorpinniemi	<10											
Dalvadas	10											
Nuvvus	<10											
Vetsikko	25											
Välimaa	<10											
Mantojärvi	15											

Govva 27. Dulveriskaid álgoárvoštallan Deanu čázádatguovllus – raporta (EJB-guovddáš 31.10.2018).

3.2 Plánendilli

3.2.1 Lávvaguovllu guoskevaš plánat ja mearrádusat

Váldegottálaš guovlluid geavaheami ulbmilat (VAT)

Váldegottálaš guovlluid geavaheami ulbmilat gullet guovlluidegeavaheami plánenvuogádahkii, mat čuvvot eanageavahan- ja huksenlága. Lága mielde guovlluidegeavaheami ulbmiliid ferte vuhtiiváldit ja daid ollašuhhtima ferte ovddidit eanagotti plánemis, gielddaid lávvabarggus ja stáhta eiseválddiid doaimmas.

Váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmiliid mearrida stáhtaráđđi. Stáhtaráđđi mearridii váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmiliid 14.12.2017. Mearrádus lea bohtán fápmui 1.4.2018. Váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmilat leat:

- Doaibmi servodagat yhdyskunnat ja suvdilis lihcadeapmi
- Beaktilis johtolatvuogádat
- Dearvvaslaš ja dorvvolaš eallinbiras
- Eallinfámolaš luonddu- ja kulturbiras ja luondduriggodagat
- Ođasmuvvannávccalaš energijafuolahus

Dán sajádatlávvabarggus váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmiliin vuhtiiváldojuvvojit ealáhus- ja fitnodatdoaimma ovddideapmi, rájárasttildanbáikkiid ovddidanvejolašvuodát, dulveriskaguovllut, johtolaga šlapmá ja váldegottálaččat divrras kulturbirrasiid dorvvasteapmi.

Váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmilat, mat gieđahallojuvvojit sajádatlávás, guoskkahit vuolláisárgejuvvon ulbmiliid. Váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmilat ja láva ulbmilat leat:

Doaibmi servodagat ja suvdilis lihcadeapmi

Hukset vejolašvuodaid ovddidit ealáhus- ja fitnodatdoaimma ja maiddá doarvá buorre ja mánggabealat vistebuvttadeami, man álbmotmeari ja -ráhkadusa ovdáneapmi gáibida.

Hukset vejolašvuodaid vátnačinat ja resursabeaktilis servodatovdáneapmái, mii geavaha vuostamužžan juo gárvvis struktuvrraid.

Ovddidit bálvalusaid, bargosajiid ja astoáiggi guovlluid buorre olahtahttivuođa iešguđet álbmotjovkui.

Ovddidit vázzima, sihkkelastima ja oktasašjohtolaga.

Beaktilis johtolatvuogádat

Dorrvastit riikkaidgaskasaččat ja váldegottálaččat mearkkašahti johtolagaid bissovašvuoda ja ovddidanvejolašvuodaid ja dasa lassin riikkaidgaskasaččat ja váldegottálaččat mearkkašahti rájárasttildanbáikkiid ovddidanvejolašvuodaid.

Dearvvaslaš ja dorvvolaš eallinbiras

Ráhkanit erenomáš dálkefenomenaide ja dulvviide ja dálkkádatnuppástusa váikkuhusaide. Ođđa viesut huksejuvvojit dulveriskaguovlluid olggobeallái dahje dulveriskkat hálddašuvvojit muđui.

Eastadit birrasii ja dearvvasvuhtii čuoheci hehttehusaid, mat šaddet šlámas, doarggisteamis ja heajos áibmokvalitehtas.

Doaimmaid ja váikkuhusai+de hearkkes doaimmaid, mat dagahit vahátlaš dearvasvuodaváikkuhusaid dahje lihkohisvuodariskkaid, gaskii guđđojuvvo doarvái stuorra mátkegaska dahje riskkat hálddašuvvojit muđui.

Vuhtiiváldit oktasašgotti oppalašdorvvolašvuoda dárbbuid, erenomážit rádjegohcima dárbbuid, ja dorvvastit daidda doarvái buorre ovddidaneavttuid ja doaibmanvejolašvuodaid guovllus.

Eallinfámolaš luonddu- ja kulturbiras ja luondduriggodagat

Vuhtiiváldit ja dorvvastit váldegottálaččat mearkkašahtti sámekultuvrra eanadat- ja kulturbirrasa árvvuid.

Ovddidit luonddu mánggahámatvuoda dáfus divrras guovlluid ja ekologalaš oktavuodaid seailuma.

Fuolahit áhpásmanatnui heivvolaš guovlluid doarvái stuorra mearis ja ruonasguovlofierpmádaga joatkašuvvamis.

Fuolahit sámekultuvrra ja -ealáhusaid dáfus dehálaš guovlluid seailumis.

Ođasmuvvannávccalaš energijafuolahus

Eanagoddelávva

Eanagoddelávva ii leat fámus guovllus, gos lea fámus riekteváikkuheaddji oppalašlávva. Guovllus lea Davvi-Lappi eanagoddelávva, mii lea nannejuvvon 27.12.2007. Eanagoddelávas guvlui lea čujuhuvvon guovddášdoaimmaid guovlu ja guovddášgilli (c/at) lávvamerken.

Guovllus lea biddjon johtui Davvi-Lappi eanagoddelávva 2040.
Eanagoddelávvaevttohus lea leamašan albmosis 7.12.2023 – 16.1.2024

Oppalašlávva

Guovllus lea fámus riekteváikkuheaddji Gáregasnjárgga oasseguovllu oasseoppalašlávva, Gáregasnjárgga giliguovddáša guovlu, man gielddastivra lea dohkkehan 4.12.2007 ja dat lea ožžon láhkafámu 28.9.2011.

Oppalašlávvas guvlui lea čujuhuvvon giliguovddášavádaga (AT) oasseguovllu lávvamerken. Lávvamerkema mearrádusa mielde oppalašlávvas čujuhuvvon deahttasut huksenguovlluide seahtá plánat huksema dárkilabbot go oppalašlávvas. Oppalašlávvas lea čujuhuvvon giliguovddáša guvlui ee. guovddášdoaimmaid guovllu (C) guovlluvárren, man huksen ii leat stivrejuvvon dárkilabbot oppalašlávvas. Sajádatlávvas čielggasmahtto oppalašlávva stivren deahtis giliguovllus.

Sajádatlávva

Plánaguovllus ii leat fámus sajádatlávva.

Huksenortnet

Guovllus lea fámus Ohcejoga gieldda huksenortnet.

Huksengiieldu

Plánaguovllus ii leat fámus huksengiieldu.

Vuodđokárta

Vuodđokártan geavahuvvo gieldda áigeguovdilis vuodđokárta 1:2000.

4. SAJÁDATLÁVA PLÁNEMA MUTTUT

4.1 Sajádatláva ulbmilat

Lávvenguovlu lea Gáregasnjárgga gili čoahkkebáikki guovlu. Lávas almmatge čovdojuvvojit servodatráhkadusa dáfus dehálaš huksema stivren ja heiveheapmi gilibirrasii, mii lea eanadatlaččat ja kultuvrralaččat mearkkašahtti.

Lávvena ulbmilin lea heivehit oktii ekologalaš, eanadatlaš, kultuvrralaš, sosiálalaš ja ekonomalaš vuolggasajiid buoremus vejolaš lágiin. Lassin lávvemis váldojuvvo vuhtii boazodoalu ja luondduealáhusaid dorvvasteapmi.

4.2 Plánema álggaheapmi ja dan guoskevaš mearrádusat

Ohcejoga gielddaráđdehus lea mearridan čoahkkimis 5.11.2020 § 123 álggahit sajádatláva dahkama.

4.3 Oassálastin ja ovttasbargu

4.3.1 Oasálaččat

Logahallan vulobealde figgá vuhtiiváldit oasálaččaid, ja seammás dat ii čuoldde geange eret.

1. Plánaguovllu ja lagašgoartiliid eanaomasteaddjit
2. Dat, geaid ássamii, bargamii dahje eará áššiide lávva sáhtttá fuopmášahtti láhkai váikkuhit, dego
 - Gáregasnjárgga gili ássit
 - Gáregasnjárgga gili guovllu eanaomasteaddjit ja -láigolaččat
3. Eiseválddit
 - Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáš
 - Lappi lihttu
 - Lappi gádjunlágádus
 - Sámemusea Siida
 - Sámediggi
 - Meahciráđdehus
4. Servošat ja fitnodagat, geaid doaibmasuorgi giedahallo plánemis
 - Karigasniemen kyläyhdistys ry

- Ohcejoga searvegoddi
- Inarin Lapin Vesi Oy
- Utsjoen sähköosuuskunta Oy
- Báišduoddara bálggus
- Ássiid ja fitnodagaid ovddasteaddji organisašuvnnat

4.3.2 Álguibidjan

Álguibidjanalmmuhus lea almmustahtton 9.11.2020.

4.3.3 Oassálastin ja vuorrováikkukhusvuogit

Gáregasnjárgga sajádatlávabarggus ordnejuvvui álbmotdilálašvuohta Gáregasnjárggas 9.6.2021. Gáregasnjárgga ássit ja eanaoamasteaddjit ožžo gažaldatskovi, mas jerre juohkehačča persovnnalaš miellaguottuid lávvabarggu ulbmiliid dáfus. Láva válmmaštallamis leat adnon ávkin jearahallama bohtosat. Lassin čakčat 2021 lea leamašan vejolaš deaivvadit láva dahkkiin persovnnalaččat ja ságastallat lávvaevttohusa ulbmiliid birra.

Oassálastin- ja árvvoštallanplána lea leamašan oaidnin láhkái 9.6.2021 rájes.

Láva válmmaštallanmateriála lei oaidnin láhkai 14.9. – 14.10.2022 Lávas addon oainnut ja fas daidda addon vástádusat leat ovdanbukton lávvačilgehusa vástádusraporttas, mii lea čuovusin.

4.3.4 Eiseváldeovttasbargu

Láva birra lea ordnejuvvon eiseválderáđđádallan 19.11.2021 eanageavahan- ja huksenlága mielde. Eiseváldiin bivdojuvvojit dárbbášlaš cealkámušat láva válmmaštallanmateriálas ja árvalusas.

4.4 Sajádatláva ulbmilat

4.4.1 Vuolggasadjemateriála ulbmilat

Gieldda ulbmilat

Gieldda ulbmilin lea heivehit oktii ekologalaš, eanadatlaš, kultuvrralaš, sosiálalaš ja ekonomalaš vuolggasajiid buoremus vejolaš lágiin. Plánejuvvon eanageavahemiin sáhttit seailuhit ja fuolahit birrasa, mii doarju báikkálaš eallinvugiid. Sajádatlávas čovdojuvvo servodatráhkadusa dáfus dehálaš huksema stivren ja heiveheapmi gilibirrasii, mii lea eanadatlaččat ja kultuvrralaččat mearkkašahti.

Váldegottálaš guovlluid geavaheami ulbmilat (VAT)

Stáhtaráđđi mearridii váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmiliid 14.12.2017. Mearrádus bođii fápmui 1.4.2018. Váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmilat leat:

- Doaibmi servodagat ja suvdilis lihadeapmi
- Beaktilis johtolatvuogádat

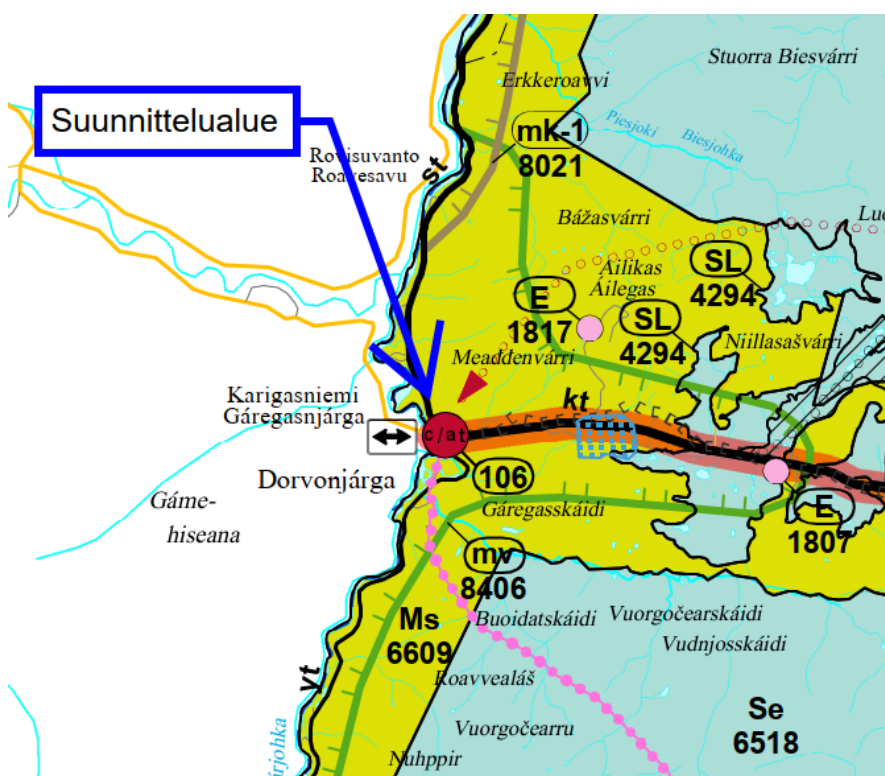
- Dearvvaslaš ja dorvvolaš eallinbiras
- Eallinfámolaš luonddu- ja kulturbiras ja luondduriggodagat
- Ođasmuvvannávccalaš energijafuolahus

Dán sajádatlávabarggus vuhtiiváldojuvvojit ealáhus- ja fitnodatdoaimma ovddideapmi, rájárasttildanbáikkiid ovddidanvejolašvuodát, dulveriskaguovllut, johtolaga šlápma ja váldegottálaččat divrras kulturbirrasiid dorvvasteapmi. Váldegottálaš guovlluideavaheami ulbmilat, mat giedahallojuvvojit sajádatlávás, guoskkahit vuolláisárgejuvvon ulbmiliid.

Eanagoddeláva vuolggasajit

Eanagoddelávva ii leat fámus guovllus, gos lea fámus riekteváikkuheaddji oppalašlávva.

Guovllus lea fámus Davvi-Lappi eanagoddelávva, man birasministeriija lea nannen 27.12.2007. Eanagoddelávás plánaguovlu lea čujuhuvvon guovddášdoaimmaid guovllun ja guovddášgillin, lávvamerkemiin (c/at). Merkemiin čujuhit guovddášgiliid, main figgat sealluhit dahje gosa plánejit dálanguovllu bálvalusaid, mat heivejit huksenguovllun ja maid guovddáš guovlluide sáhttá sajáiduhttit viiddis guovllu ja rádjegávppi bálvalusaid, maidái bođugávppi ovttadagaid.

Govva 28. Válddus Davvi-Lappi eanagoddelávás, mii lea fámus. Lappi lihttu.

Eanagoddelávamerkejumit:

Keskustatoimintojen alue ja keskuskylä

Merkinnällä osoitetaan keskuskylä, joissa pyritään säilyttämään tai joihin suunnitellaan maaseudun peruspalveluita, joita voidaan pitää sopivina rakentamisalueina ja joiden keskeisille alueille voidaan sijoittaa laajan alueen ja rajakaupan palveluja, myös vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Rajanylityspaikka

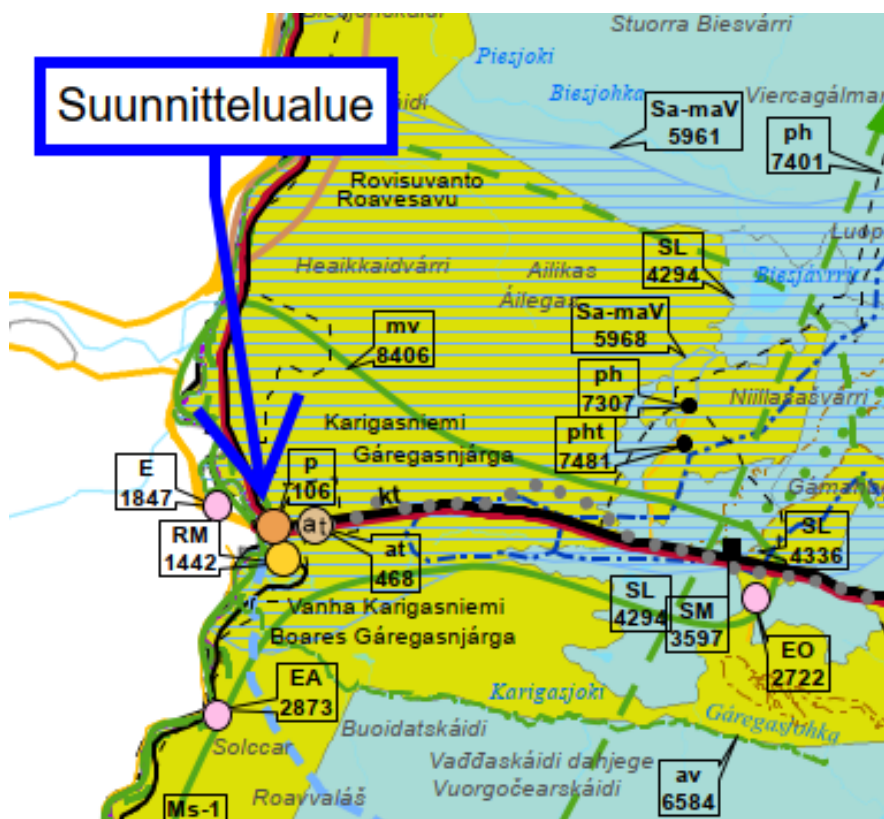
Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistysen kehittämisen

kohdealue

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistysen kehittämisen alueidenkäytöllisiä periaatteita.

Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla.

Guovllus lea álguibiddjon maiddáí Davvi-Lappi eanagoddelávva 2040, man Lappi lihtu váldostivra máhcahii válmmaštallamii čoaččim 17.5.2021.

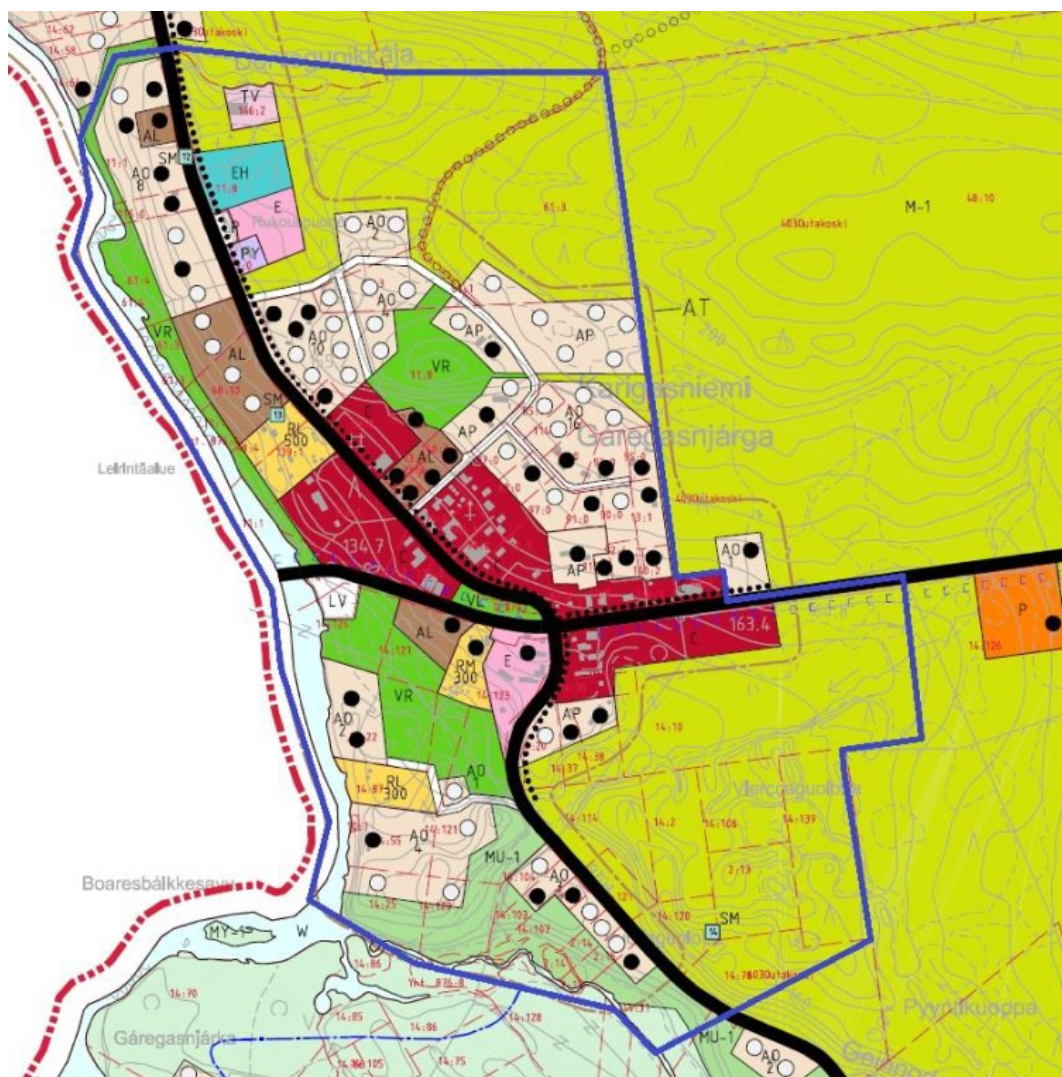
Govva 29. Davvi-Lappi eanagoddelávva 2040 evttohus 30.10.2023. Lappi lihttu.

Plánaguovllu eanagoddelávvamärkejumi:

p	PALVELUJEN ALUE, RAJAKAUPPAKYLÄ Merkinnällä osoitetaan yksityisten kaupallisten palvelujen alueita rajakauppakylissä. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota hyvän rakennustavan ja taajamakuvan toteuttamiseen.
----------	---

 	MATKAILUPALVELUJEN ALUE/KOHDE Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä matkailupalvelujen alueita, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakyliä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita vastaavia matkailua ja majoitusta palvelevia toimintoja. <i>Alueen suunnittelussa on huolehdittava siitä, että matkailun kehittämistarpeet sovitetaan alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvoihin niitä hyödyntäen. Saamelaiden kotiseutualueella otetaan huomioon saamelaisten kulttuuriperintö- ja ympäristöarvojen erityispiirteet.</i> <i>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa alueelle voidaan osoittaa matkailu-, virkistys- ja urheilupalvelujen lisäksi vapaa-ajan ja pysyvää asutusta.</i> <i>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pääosin tukeuduttava rakennettuun ympäristöön siten, että alueen luonnonympäristö- ja maisema-arvoja vaalitaan sekä virkistysen ja ulkoilun tarpeet turvataan.</i>
	KESKUSKYLÄ Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla pyritään säilyttämään tai joille suunnitellaan maaseudun peruspalveluita ja joita voidaan pitää sopivina rakentamisalueina. <i>Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.</i>
	MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE, MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistykseen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. <i>Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, kylä- ja maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä. Saamelaisten kotiseutualueella alueidenkäytön suunnittelussa turvataan saamelaisille alkuperäiskansana oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.</i>
 	SAAMELAISKULTTUURI, KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA/TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA VALTAKUNNALLISESTI TÄRKEÄ ALUE TAI KOHDE. Merkinnällä osoitetaan saamelaiskulttuuriin liittyvät valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. <i>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Kohteisiin tai alueisiin vaikuttavissa hankkeissa tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.</i>

Oppalašláva vuolggasajit

Govva 30. Válddus Gáregasnjárgga oasseguovllu oasseoppalašlávas, mii lea dál fámus. Ohcejoga giella.

Guovllus lea fámus riekteváikkuheaddji Gáregasnjárgga oasseguovllu oasseoppalašlávva, Gáregasnjárgga giliguovddáža guovlu, man gielddastivra lea dohkkehan 4.12.2007 ja dat lea ožžon láhkafámu 28.9.2011.

Oppalašlávas guvlui lea čujuhuvvon giliguovddášavádaga (AT) oasseguovllu lávvamerken. Lávvamerkema mearrádusa mielde oppalašlávas čujuhuvvon deahttásut huksenguovlluide seahtá plánet huksema dárkilabbot go oppalašlávas. Oppalašlávas lea čujuhuvvon giliguovddáža guvlui ee. guovddášdoaimmaid guovllu (C) guovlluvárren, man huksen ii leat stivrejuvvon dárkilabbot oppalašlávas. Sajádatlávvas čielggasmahtto oppalašláva stivren deahtis giliguovllus.

Sajádatlávva barggu stivrejit guovddáš oppalašlávva merkemat ja -mearrádusat:

AP	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE.
AO	ERILLISPIENTALOJEN ALUE. ALUE ON TARKOITETTU ERILLISPIENTALOJEN RAKENTAMISEEN. RAKENNUSPAIKALLE SAA RAKENTAA YHDEN TAI KAHDEN HUONEISTON ASUINRAKENNUKSEN LISÄKSI YHDEN ERILLISEN SAUNAN JA TARVITTAVIA PIENIMUOTOISIA TALOUS- JA TUOTANTORAKENNUKSIA SITEN, ETTÄ RAKENNUSTEN YHTIENLASKETTU KERROSALA ON ENINTÄÄN 300 K-M ² . ASUINRAKENNUKSEN KERROSALA SAA OLLA ENINTÄÄN 200 K-M ² . RAKENNUSPAIKAN PINTA-ALAN TULEE OLLA KYLÄKESKUSALUEELLA VÄHINTÄÄN 2000 M ² JA KYLÄKESKUKSEN ULKOPUOLISILLA ALUEILLA VÄHINTÄÄN 3000 M ²
AL	ASUIN- LIIKE- JA TOIMISTORAKENNUSTEN ALUE. ALUEELLE SAA SJOITTA A ENINTÄÄN II-KERROKSISIA ASUIN-, LIIKE- JA TOIMISTORAKENNUKSIA, SITEN ETTEIMINKÄÄN KÄYTTÖ-TARKOITUKSEN OSUUS YKSINÄÄN YLITÄ 2/3 OSAA RAKENNUSPAIKAN KOKONAISRAKENNUSOIKEUDESTA. RAKENNUSPAIKAN RAKENNUSOIKEUS ON ENINTÄÄN 15 % ALUEEN PINTA-ALASTA
C	KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE
P	PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
PY	JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
TV	VARASTOALUE.
VR	RETKEILY- JA ULKOILUALUE. MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN 43.2 §:N PERUSTEELLA MÄÄRÄTÄÄN, ETTÄ ALUEELLE SAA SJOITTA A VAIN RETKEILYÄ JA MUUTA YLEISTÄ VIRKISTYSKÄYTTÖÄ PALVELEVIA RAKENNUKSIA JA RAKENNELMIA. RAKENNUKSIA, RAKENNELMIA JA VENEIDEN KÄYTTÖPAIKKOJA EISAA SJOITTA A RANTAKASVILLISUUDEN JA VEDEN VÄLISELLE ALUEELLE SELLAISTEN TOISELLE KUULUVIEN KALASTUKSESSA KÄYTETTÄVIEN PATOJEN TAI VERKKOJEN KOHDALLE, JOTKA TUKEUTUVAT RANTAAN, SEKÄ ALAVIRRAN SUUNNASSA 50 METRIÄ LÄHEMMÄKSI MAINITUNLAISIA PYYDYKSIÄ. ALUEEN MAISEMAKUVAN JA YMPÄRISTÖARVOJEN SÄILYTTÄMISEEN TULEE KIINNITTÄÄ ERITYISTÄ HUOMIOTA.
RM	MATKAILUPALVELUJEN ALUE. RAKENNUSPAIKAN RAKENNUSOIKEUS ON ENINTÄÄN 10 % ALUEEN PINTA-ALASTA, ELLEI ALUEEN RAKENNUSOIKEUDEN KOKONAISMÄÄRÄÄ OLE OSOITETTU ERIKSEEN RAKENNUSOIKEUTTA KUVAAVANA LUKUNA.
RL	LEIRINTÄALUE
LV	VESILIIKENTEEN ALUE. ALUE ON TARKOITETTU VENEVALKAMAA, VENESATAMAA JA VESILIIKENTEEN TARVITSEMIÄ PALVELUJA JA RAKENTEITA VARTEN.
E	ERITYISALUE
EH	HAUTAUSMAA-ALUE.
M-1	LUONTAIS-, MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE ALUE ON TARKOITETTU LUONTAIS-, MAA- JA METSÄTALOUSKÄYTTÖÖN, ALUEIDEN KÄYTÖSSÄ ON HUOMIDITAVA ALUEIDEN SÄILYTTÄMINEN MAHDOLLISIMMAN LUONTAISESSA TILASSAAN. MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN 43.2 §:N PERUSTEELLA MÄÄRÄTÄÄN, ETTÄ MAISEMAA MUUTTAVAA TOIMENPIDETTÄ EISAA SUORITTA A ILMAN MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN 128 §:SSÄ TARKOITETTUA MAISEMATYÖLUPAA MAISEMATYÖLUPA-ADE EIKOSKE PUUNOTTOA EIKÄ PELLON RAIVAUSTA.

MU-1

LUDNTAIS-, MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLE KOHDISTUU ULKOILUKÄYTTÖÄ JA / TAI YMPÄRISTÖARVOJA.

ALUE ON TARKOITETTU LUDNTAIS-, MAA- JA METSÄTALOUDEN HARJOITTAMISEEN, MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN 43.2 §:N NOJALLA MÄÄRÄTÄÄN, ETTÄ ALUEELLE SAA RAKENTAA VAIN EM TARKOITUKSIA PALVELEVIA POHJAPINTA-ALALTAAN ENINTÄÄN 40 M² SUURUISIA RAKENNELMIA / RAKENNUKSIA (KUTEN LAAVUT JA KODAT) JA ETTÄ MAISEMAA MUUTTAVAA TOIMENPIDETTÄ EISAA SUORITTA A ILMAN MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN 128 §:SSÄ TARKOITETTUA MAISEMATYÖLUPAA, MAISEMATYÖLUPA VA ADE EIKOSKE PUUNOTTOA EIKÄ PELLON RAIVAUSTA.

AT

KYLÄKESKUSVYÖHYKE

OSAYLEISKAAVASSA ON OSOITETTU NYKYISTÄ KYLÄRAKENNETTA TÄYDENTÄVÄÄ RAKENTAMISTA. MM. YKSITTÄISET ASUINRAKENNUSPAIKAT ON MERKITTY KAAVAKARTALLE. OSAYLEISKAAVASSA ESITETTY RATKAISU VOIDAAN HUOMIOIDA YHTENÄ RAKENNUSLUPA- / SUUNNITTELUTARVERATKAISUJEN PERUSTEENA. YLEISKAAVASSA OSOITETUILLE TIIVEIMMILLE RAKENTAMISALUEILLE TULEE RAKENTAMINEN SUUNNITELLA YLEISKAAVAA YKSITYISKOHTAISemmin.

SM**7**

MUINAISMUISTOLAIN (295/63) RAUHOITTAMA KIINTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS. MUINAISJÄÄNNÖKSEN KAIVAMINEN, PEITTÄMINEN JAA MUU SIIHEN KAJOAMINEN ON KIELLETTY. ALUETTA KOSKEVAT MAANKÄYTTÖSUUNNITELMAT ON LÄHETETTÄVÄ LAUSUNTOA VARTEN MUSEOVIRANOMAISILLE (KOHDENUMERO VIITTA A KAAVASELOSTUKSEEN).

SR

SUOJELTAVA RAKENNUS TAIMUU KOHDE.

KULTTUURIHISTORIAALISESTI, RAKENNUSHISTORIAALISESTI TAIMAISEMAN KANNALTA ARVOKAS MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN PERUSTEELLA SUOJELTAVAKSI TARKOITETTU RAKENNUS, RAKENNUSRYHMÄ TAIMUU KOHDE KOHDENUMERO VIITTA A KAAVASELOSTUKSEEN).

KAAVAMÄÄRÄYS:

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN 41.2 §:N JA 127 §:N NOJALLA MÄÄRÄTÄÄN, ETTÄ RAKENNUSTA / RAKENNUSRYHMÄÄ TAIMUUTA KOHDETTA EISAA PURKAA EIKÄ NIIDEN ULKOASUA MUUTTA A SITEN, ETTA NIIDEN KULTTUURIHISTORIAALISESTI ARVOKAS TAI KYLÄMILJÖÖN / YMPÄRISTÖN KANNALTA ARVOKAS LUONNE TURMELTUU.

RAKENNUSTEN ALIMMAT KASTUMISELLE ARAT RAKENTEET TULEE SIOJITTA A VÄHINTÄÄN KORKEUSTASOLLE HW/50 (KESKIMÄÄRIN 50 VUODEN VÄLEIN TOISTUVA TULVAVEDEN KORKEUS) + 1 M. MIKÄLITÄLLÄ TAVOIN SAATU KORKEUS ON HAVAINTOJEN MUKAAN JOSKUS YLITETTY, TULEE TÄMÄ YLIN HAVAITTU TULVAKORKEUS OTTAA MÄÄRÄÄVÄKSI RAKENNUSPAIKKAA JA PERUSTAMISKORKEUTTA HYVÄKSYTTÄESSÄ.

RAKENTAMISTAPA JA MAISEMANHOITO

RAKENNUSTEN JA RAKENTEIDEN TULEE SOPEUTUA MALLILTAAN, MATERIAALEILTAAN, MITTASUHEILTAAN JA VÄRITYKSEN PUOLESTA PERINTEISEEN RAKENTAMISTAPAAN JA LUONNONMAISEMAAN, EIKÄ NIITÄ TULISI SIOJITTA A AVOIMILLE RANTA- JA PELTOALUEILLE. UUDET RAKENNUKSET ON PYRITTÄVÄ SOVITTAMAAN MAISEMAAN MAASTONMUOTOJA MUKAILLEN JA SIOJITTAMAAN OLEMASSA OLEVIE N RAKENNUSTEN JA RAKENNUSRYHMIEN YHTEYTEEN. SAAMELAISKULTTUURITULEE HUOMIOIDA YHTENÄ MAANKÄYTÖN JA RAKENTAMISEN KESKEISENÄ LÄHTÖKOHTANA

KYLÄKESKUSALUEELLA LIIKE- JA PALVELURAKENNUKSET VOIVAT KERROSLUVULTAAN OLLA ENINTÄÄN II-KERROKSISIA. ASUIN- JA LOMARAKENNUSTEN TULEE OLLA I-KERROKSISIA LUKUUNOTTAMATTA NIITÄ ALUEITA, JOSSA RAKENTAMINEN SIOJITTUU RINTEESEEN RINNEALUEILLA RAKENNUSTEN PÄÄKORROKSEN YLÄ- TAI ALAPUOLELLE SAA RAKENTAA LISÄKSI ENINTÄÄN 2/3 KERROKSEN. RAKENTAMISESSA TULEE HUOMIOIDA KAAVASELOSTUKSESSA ESITETTY RAKENTAMISTAPAOHJEET.

MAISEMAA TULEE KÄSITELLÄ SITEN, ETTÄ ALUEIDEN OMIAISPIIRTEITÄ EI OLENNAISESTI MUUTETA. RANTA-ALUE JA SILLÄ OLEVA JOEN REUNAKASVILLISUUS TULEE SÄILYTTÄÄ MAHDOLLISIMMAN LUONNONTILAISSA MUODOSSAAN. RAKENTAMINEN TULEE SIOJITTA A RANTAKASVILLISUUDEN JOENPUOLEISESTA REUNASTA MITATEN VÄHINTÄÄN 10 M PÄÄHÄN JA VÄHINTÄÄN RAKENNUSJÄRJESTYKSEN EDELLYTTÄMÄN ETÄISYYDEN PÄÄHAN RANTAVIIVASTA.

PYSYVIE N PUROUOMIE N TAI SULAVESIE N TIEDOSSA OLEVIE N TAITODENNÄKÖISTEN SUUREMPIEN VIRTAAUSREITTIE N MERKITTÄVÄ MUUTTAMINEN TONTIN TAITIEYHTEYDE N KUIVATUKSEN JÄRJESTÄMISE N TAI RAKENTAMISE N YHTEYDESSÄ ON ILMAN PAKOTTAVAA SYYTÄ KIELLETTY. EM OLEVAT JA UUDET TOIMENPITEET EIVÄT MYÖS SAA VAIKEUTTAA KALOJEN NOUSUA KUTU- JA RUDKAILUALUEILLE.

UHANALAISTEN PERHOSLAJIE N TODENNÄKÖISILLÄ ESIINTYMISALUEILLA ON ENNEN RAKENNUSLUVAN MYÖNTÄMISTÄ SELVITETTÄVÄ UHANALAISTEN PERHOSLAJIE N ESIINTYMINEN.

JÄTEVESIE N / JÄTTEIDIE N KÄSITTELY

VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTA-ALUEELLA RAKENNUKSET TULEE LIITTÄÄ VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄLLÄ TAVALLA VESIOJHTO- JA VIEMÄRIVERKOSTOIHIN. VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTA-ALUEEN ULKOPUOLELLA JÄTEVESIHUOLTO TULEE JÄRJESTÄÄ YMPÄRISTÖSUOJELULAIN 11 §:N JA 18 §:N MUKAISESTI HUOMIOIDIE N 1.1.2004 VOIMAAN TULLUT VALTIONEUVOSTON ASETUS TALOUSVESIE N KÄSITTELYSTÄ VESIHUOLTOLAITOSTE N VIEMÄRIVERKOSTOJIE N ULKOPUOLISILLA ALUEILLA

JÄTTEIDIE N KERAYKSESSÄ JA KÄSITTELYSSÄ NOUDATETAAN UTSJOE N KUNNAN YLEISÄ JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSIÄ

4.5 Sajádatlávvačovdosa molssaeavttut ja daid váikkuhusat

4.5.1 Váikkuhusaid čielggadeapmi, árvvoštallan ja veardádallan

Servodatráhkadus

Sajádatláva nuppástus ii rievdat mearkkašahtti olu guovllu servodatstruktuvrra. Guovlu lea čoahkkebáikeguovlu ja lávain dahkat vejolažžan čoahkkebáikái mihtilmas dievasmahttin huksema ja čoahkkebáikki viidánanguovlluid. Sajádatlávain dahkat vejolažžan ássama ja bálvalusaid viiddideami oaivegeainnuid gurii, nu ahte gárvvis geainnut ja gieldda tehnikka adnojit ávkin.

Huksejuvvon biras

Huksenallodat lea eanaš vielteguovlluin geardelogu bealis eanemustá I ja váldogeainnuid guoras eanemustá II, vuhtii válddekeahhtá juo huksejuvvon hoteallaráhkadusa, mii lea čujuhuvvon geardelohkun III. Vuollegis huksenallodagain dorvvastuvvojit guovllu eanadatlaš árvvut. Dalle ođđasishuksemis eai leat eanadatgovvii ja muoraid gierragiid eanadatsuoivvagova hábmemii mearkkašahtti váikkuhusat.

Sajádatlávamearrádusain stivrejuvvo goartiliid mielde oktilaš ráhkadusjoavkkuid hápmašuvvan. Dalle geavahuvvo seamma olgoseainni váldomateriála ja seammasullasaš ivdni. Maiddái gáhtu hámi ja gáhtu áli dáfus huksen ferte leat goartiliid mielde oktilaš. Mearrádusain dorvvastit guovllu oktilaš huksenvuogi hápmašuvvama. Guovllu dáláš ráhkadusat leat eanaš huksejuvvon muoras. Dan ávžžuhit geavahit vistti váldomateriálan maiddái boahttevuodas.

Huksejuvvon kulturbirrassa dáfus sajádatlávass eai leat mearkkašahtti váikkuhusat. Gáregasnjárgga huksejuvvon birrassa ja eanadatstruktuvrra čielggadusa (J.Lokio 2021) mielde gili gova ja gili historjjá ja ovdáneami dáfus mearkkašahtti visttit leat Gáregasnjárgga kapealla, tuollu ja dan lagašbiras oktan ássanvisttiiguin. Priváhta soahtealmmáidálu šilljobire Badjedeanugeainnu guoras lea buorre ovdamearka Sámi ođđasishuksenáiggi huksemis.

Luondu

Sajádatlávass leat vuhtiiváldojuvvon Gáregasnjárgga luonddučielggadusa (P.Kangas 2021) inventeremii gullelaš divrras dahje suodjaluvvon luonddubáikkii ja šlájat. Sajádatlávass čujuhuvvojit mearkkašahtti guovllut lagašáhpásmahttimii ja eana- ja boazodoallegeavahussii. Dalle guovllus seilot guovlluvárremat, mat dorjot birrasis loaktima ja birrassa luondduárvvuid.

Bodnečáhceguovlluid dorvvasteapmin addojit čuovvovaš mearrádusat:

- Bodnečáhceguovllus galgá dorvvastit, ahte huksema dahje eará eanageavaheami dihte bodnečáhci ii nuoskkiduvvo. Guvlui huksema ja eará eanageavaheami sáhttet ráddjet čáhceláhka (bodnečázi nuppástuhttingieldu, VL 3 lohku 2 §) ja birassuodjalanlága bodnečázi nuoskkidangiieldu (YSL 17 §).

- Buot duolvačáziid galgá jođihit duolvačáhcebohcciide. Duolvačáziid njamiheapmi eanavuđđui lea bodnečáhceguovllus gildojuvvon. Giellu guoská maid buhtistuvvon duolvačáziid.
- Goartilguovllus ii oaččo seailluhit dahje vurkkodit šolgi boaldámušaid sierra iige eará ávdnasiid, mat nuoskkidit bodnečázi.
- Boaldámuštánkkaid galgá sajáiduhttit vistti sisa dahje eatnama ala, nu ahte seailluheapmi ja giedahallanlanjat leat deahttásit huksejuvvon ja suddjejuvvon ja ahte dat gesset buot golgosa, mii boaldámuštánkkain lea.
- Gáhtaid plánedettiin ja huksenlobiid ozadettiin galgá ovdanbuktít doidásančáziid giedahallanplána. Das galgá boahitit ovdan, ahte doidásančázit eai nuoskkít bajildus- dahje bodnečáziid.

Huksen ja doaibman guovllus sajádatlávva mielde lea jo guvlui mihtilmas sierrasmávvadállohuksen, iige huksen eanaš gáibit čiekŋalis vuođusteami eanavuđđui. Huksemis galgá liikká váldit vuhtii bodnečáhceguovllu ja sihkkarastit, ahte huksen ii nuoskkít bodnečázi ovdamearkka dihte huksema eanaávdnasiin dahje eanavuoddu čiekŋalis roggamiiguin. Visttiid energiijačovdosiin galgá váldit vuhtii, ahte eanaliggenvuogádaga energiijagáivo sajáiduhttin bodnečáhceguvlui sáhtta gáibidit čáhcedoallolobi čáhcelága mielde. Go váldit vuhtii lávvamearrádusaid ja guvlui plánejuvvon huksema, de sáhtta árvvoštallat, ahte lávas eai leat vahátlaš váikkuhusat bodnečáhceguvlui.

Lávvaguvlui sajáiduvvá mearkkašahtti hárjeguovlu, masa sajádatlávva čujuha huksema. Hárjeguylui hüksedettiin galgá váldit vuhtii, ahte huksen ii sajáiduva vieltái. Doppe sáhtta leat njirran- ja fierranvárta. Sajádatlávvas huksenbáikkiid huksen lea stivrejuvvon huksenavádaga rájiiguin, nu ahte ceakkus vilttiide ii leat vejolaš hukset. Huksen lea stivrejuvvon hárjeguovllus duolbasut eatnamii. Huksenallodat lea čjuhuvvon ovttá geardá. Dalle hárjeguovlluid huksen heive buoremus vejolaš vugiin guovllu allodahkii, iige huksen spiehkkaš mearkkašahtti láhkai guovllu eanadagas.

Eanadat

Sajādatlávva vuhtiiváldá guovllu sajádaga váldegottálaččat mearkkašahtti luondduealáhusaid eanadaga. Dalle huksema geavahanulbmiliin ja huksenallodagain lea stivrejuvvon huksema heivvolašvuolta eanadatárvvuide. Huksema sajáiduhttimiin sajádatlávva mielde sáhtta váikkuhit dasa, ahte guovllu huksen hálddašuvvo ja huksen lea čohkkejuvvon dihto sajiide, dat lea čohkkejuvvon oaivegeainnuid gurii ja giliguovddáza guovllu lahka.

Johtolaga ja tehnikkalaš fuolahusa ordnen

Sajādatlávva čujuha ođđa gáhttaguovlluid huksensajiide. Gáhtat čuvvot eanaš boares geaidnovuođuid ja gárvves geaidnolinnjaid. Čoahkkebáikki dievasmahttinhuksemis ja viidáneamis atnit ávkin gárvves eanageaidnofierbmi. Maiddái juo gárvves čáhce- ja duolvačáhcefierpmi atnit ávkin ássanguovlluin dievasmahttinhuksemis ja viidáneamis.

Doidásančázit

Doidásančázit mearkkašit arve- dahje suddančázi eatnama alde, ráhkadusaid gáhtuin dahje eará seammalágan sajiin, mat jođihuvvojit eret. Plánaguovllus eai leat gielddalaš arvečáhcebohccit. Doidásančáziid hálddašeapmi dikšojuvvo giddodagaid mielde. Huksenlobi oktavuođas ferte ovdanbuktit plána doidásančáziid gieđahallamis ja doidásančáziid ferte vuosttamužžan figgat hálddašit ádjagiiguin ja njamihit huksenbáikkis. Guovllus eai leat fuomášuvvon muđui váttisvuođat hálddašit doidásančáziid.

Guvlui eai leat čujuhuvvon mearkkašahtti ođđa huksenguovllut earret Gáregasnjárgga geaidnuguora industriija- ja fitnodathuksema guovllut. Viiddit oktilaš huksenguovlluid ollašuhttimis ferte vuhtiiváldit erenomážit doidásančáziid hálddašeami ollislašvuođa. Lávas ii leat goittotge gehččojuvvon dárbbaslažžan čujuhit sierra guovlluvárreimiid doidásančáziid hálddašeapmin. Doidásančáziid hálddašeapmi guovllus čovdojuvvo loahpalaččat giddodatčovdosiiguin biras- ja huksenlohpeannudeami oktavuođas. Ođđa gáhtaid ja boares gáhtaid divvumiid oktavuođas lasihuvvojit dárbbu mielde gáhtaguovlluid doidásančáhcefierpmádagat.

Ekonomiija

Lávva dahká guvlui vejolažžan dievasmahttinhuksema ja gili čoahkkebáikki viidáneami, ja dalle guovlluid ollašuhttimis leat váikkuhusat gieldda vearroboađuide ja gili čoahkkebáikki bálvalusaid ovddideapmái ja guovllu ja gieldda eallinfámolašvuhtii.

Dearvasvuohta ja dorvvolašvuohta

Lávas eai leat čujuhuvvon dearvasvuođa dahje dorvvolašvuođa uhkideaddji doaimmat. Guovllu duolvačáhcebuhtistanbáiki čuovvu biraslobi, iige sajádatlávva leat čujuheamen nuppástusaid dán doaibmamii.

Iešguđege álbmotosiid doaibmanvejolašvuođat lagašbirrasis

Čoahkkebáikki guovllus leat buorit vejolašvuođat iešguđege álbmotosiid doaimmaide dego ovdamearkka dihtii almmolaš báikkálaččaid deaivvadanbáikkii ja lagašáhpásmahttinguovllut ja daid máđijat. Guvlui várrejuvvo bálvalusaide oaivvilduvvon huksen, mii buorida lagašbálvalusaid ja daid olaheami oanehis mátkkiid geažes maddái vuodjinfievrruid haga.

Sosiálalaš dilit ja kultuvra

Guovllus dorvvastit sámekultuvrra ja sámegiela bajásdoallama ja ovddideami ee. nu ahte lávvabarggus vuhtiiváldojuvvojit báikkálaš dilit ja huksenvejolašvuođat. Lávvaguovllus lea oassi huksenbáikkiin čujuhuvvon gáddái. Dáin eanasajiin leat árbevirolaš erenomáš vuoigatvuođat guollebivdui. Muđui lágguovllus lea dehálaš dorvvastit sápmelaččaid vuoigatvuođaid seailuhit giela ja kultuvrra. Dan bokte lávas galgá dahkat vejolažžan ee. unnánaš huksema gáddeguvlui ja gátti geavahanvuoigatvuođa.

Dulvi

Gáregasnjárgga čoahkkebáiki ii leat dulveriskaguovllus, dasgo gáddevielti lea nu olu čáhcegierraga bajábealde. Guovllu huksen čujuhuvvo doarvái bajás Anárjoga vejolaš dulveallodagas.

Šlápma

Láva šlápma váikkuhusaid árvoštallama ja šláma váikkuhusaid vuhtii váldima dihte lea dahkkon šlápmačielggadus (Sitowise Oy 16.4.2024, čuovus 7). Šlápmačielggadusa vuodul sáhttá gávnnahit, ahte guovllu johtolatšlápma ii dagat mearkkašahtti váikkuhusaid guovllu huksemii. Šlápmačielggadusa oktiigeasus lea gávnnahuvvon, ahte: *”Čielggadusa bohtosiid vuodul lávvaguovllu šlápma dássi lea unnit go beaive- ja idjaáiggi rávaárvvut dálá ja maid plánejuvvon ássantonttiid guovllus šlápma- caggama haga.”*

Earát váikkuhusat

Lávas eai leat earát mearkkašahtti váikkuhusat.

4.6 Birrasa hehtejeaddji dahkkit

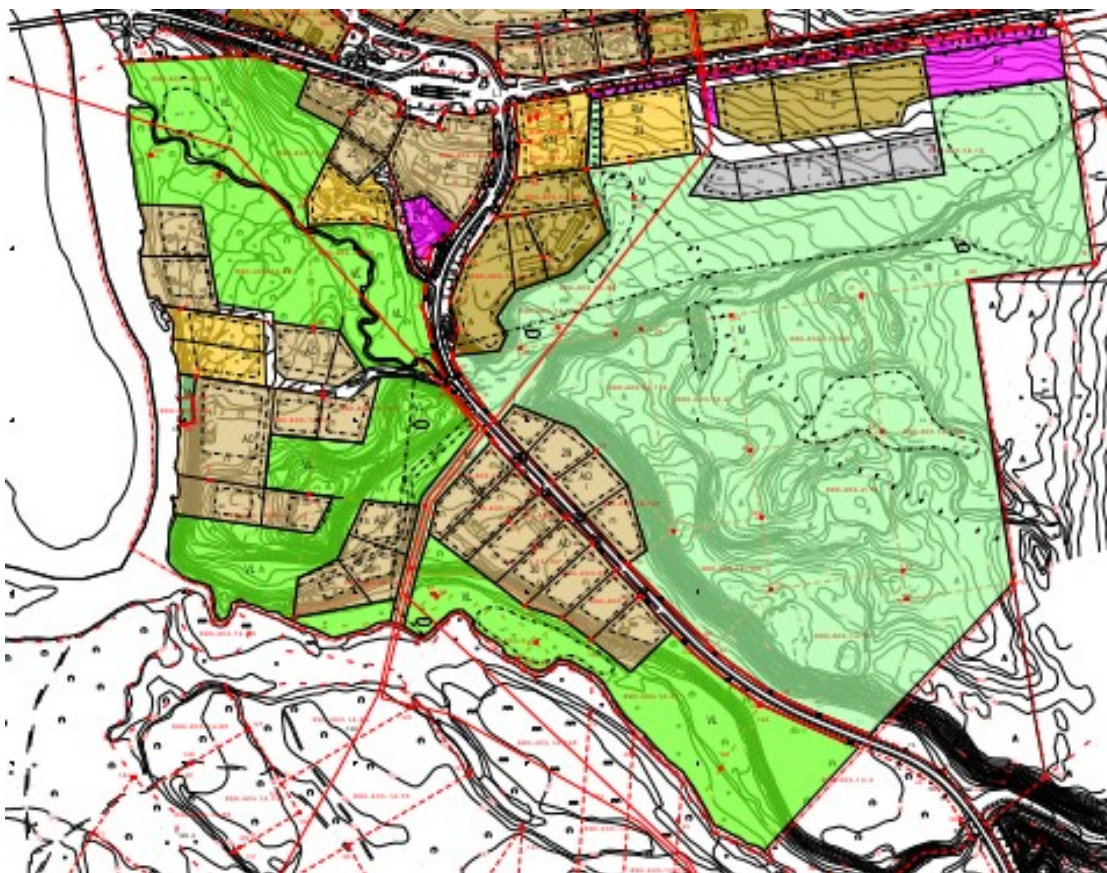
Guvlui eai leat čujuhuvvon birrasa hehtejeaddji doaimmat. Guovllus johtet unnán fievrrut iige johtolaga šlápma árvalusaid mielde dagat hehtejeaddji šlápma váikkuhusaid go vuhtiiváldit leavttu ja johtolatmeari. Lappi johtolatvuogádaga 2040 mielde vuordit, ahte Gáregasnjárgga geainnu ja Badjedeanugeainnu johtolat lassána jahkái 2040 1–99 fievrru jándoris ja Anárjogageainnu johtolat geahppána 0–99 fievrru jándoris.

4.7 Molssaeavttut, válljen ja ákkat

Sajádatlávas eai dahkkon eará molssaeavttut.

Govva 31. Sajádatlávvehápmosa davveoassi.

Govva 32. Sajádatlávvehápmosa máttaoassi.

4.7.1 Miellaguottut ja daid vuhtiiváldin

Láva válmmaštallanmutter lea dahkkojuvvon vuolggasadjejearahallan guovllu báikkálaččaide ja eanaomasteaddjiide. Lávvavevttohusa dahkamis leat adnojuvvon ávkin jearahallama vástádusat. Lassin válmmaštallanmutter lei vejolaš deaivvadit láva dahkkiin persovnnalaččat ja ságastallat lávvavevttohusa ulbmiliid birra persovnnalaččat lávvadahkkiin. Lávvačilgehusa čuovusin leat vástádusraporttat válmmaštallanmateriála ja evttohusa gullamis ja daid vástádusain, go lávvaproseassa ovdána.

5. SAJÁDATLÁVA VÁLDDAHALLAN

5.1 Láva struktuvra

5.1.1 Mihttodallan

Plánaguovllu viidodat lea oktiibuot sullii 152 há.

Guovllus čujuhuvvojit eanaš vistehuksema guovllut (AP ja AO), oktiibuot sullii 37,8 há, viste- ja fitnodathuksema guovllut (AL) oktiibuot sullii 10,6 há. Turismabálvalusaid guovlu (RM) čujuhuvvo oktiibuot sullii 4,7 há, earenoamášguovllut (EH ja EV) čujuhuvvojit oktiibuot sullii 2,5 há, industriijaguovllut (T) oktiibuot sullii 0,7 há ja almmolaš ráhkadusaid guovllut (Y, YL ja YK) oktiibuot sullii 2,9 há. Ruonasguovllut (VL ja M) čujuhuvvojit oktiibuot sullii 77,6 há.

Sajádatlávas guovllu sullii 50 ollašuvvan huksenbáikki šaddet guovttegeardánin ja sajádatláva mielde guvlui lea vejolaš hábmet sullii 50 ođđa huksenbáikki, goas huksenbáikkiid ollislašmearri sajádatlávvaguovllus livččii sullii 100 huksenbáikki.

5.1.2 Bálvalusat

Plánaguovllus gávdnojit čoahkkebáikái mihtilmas bálvalusat. Lávas dorvvastuvvo priváhta ja almmolaš bálvalusat ja daid ovddideapmi.

5.2 Birrasa kvalitehta guoskevaš ulbmiliid ollašuvvan

Sajádatlávas vuhtiiváldit guovllu guovddáš sajádaga eanadatbirrasis. Dat gáibida huksema sajáiduhhtima ja huksenallodaga stivrema.

5.3 Láva váikkuhusat

5.3.1 Váikkuhusat

Eanemus mearkkašahtti váikkuhusat čuhcet servodatstruktuurii sihke viste- ja bálvalushuksema gáibádusaide. Váikkuhusat leat govviduvvon sajis 4.5.1.

5.3.2 Láva gaskavuohta váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmiliidda

Váldegottálaš guovlluidegeavaheami ulbmilat	Sajádatlávva
Doaibmi servodagat ja suvdilis lihkaheapmi Hukset vejolašvuodaid ovddidit ealáhus- ja fitnodatdoaimma ja maiddái doarvái buorre ja mánggabealat vistebuvttadeami, man álbmotmeari ja -ráhkadusa ovdáneapmi gáibida. Hukset vejolašvuodaid vátnačinat ja resursabeaktilis servodatovdáneapmái, mii geavaha vuosttamužžan juo gárvvis struktuvrraid. Ovddidit bálvalusaid, bargosajiid ja astoáiggi guovlluid buorre olahttivuođa iešguđet álbmotjovkui. Ovddidit vázzima, sihkkelastima ja oktasašjohtolaga. Beaktilis johtolatvuogádat Dorvvastit riikkaidgaskasaččat ja váldegottálaččat mearkkašahti johtolagaid bissovašvuoda ja ovddidanvejolašvuodaid ja dasa lassin riikkaidgaskasaččat ja váldegottálaččat mearkkašahti rájárasttildanbáikkiid ovddidanvejolašvuodaid. Dearvvaslaš ja dorvvolaš eallinbiras Ráhkkaniit erenomáš dálkefenomenaide ja dulvviide ja dálkkádatnuppástusa váikkuhusaide. Ođđa viesut huksejuvvojit dulveriskaguovlluid olggobeallái dahje dulveriskkat hálddašuvvojit muđui.	Sajádatlávvas čujuhuvvo bálvalus- ja fitnodathuksemii huksenguovllut. Ássanguovllut čujuhuvvojit sajádatlávvas álbmotovdáneami mielde. Sajádatlávvas čujuhuvvojit dáláš čoahkkebáikki guvlui dievasmahttinhuksama ja čoahkkebáikki viiddidanguovllut. Dain atnit ávkin juo gárvvis geaidnofierpmi ja gielddateknihka fierpmi. Sajádatlávvas čujuhuvvon guovllut leat iešguđege álbmotosiide bures olahttit. Gili guovllu servodatstruktuvrra ferte plánet nu, ahte dahkat vejolažžan vázzima ja sihkkelastima ja maiddái daid olahttivuođa. Dorvvastit riikkaidgaskasaččat ja váldegottálaččat mearkkašahti johtolagaid bissovašvuoda ja ovddidanvejolašvuodaid ja dasa lassin riikkaidgaskasaččat ja váldegottálaččat mearkkašahti rájárasttildanbáikkiid ovddidanvejolašvuodaid. Huksen sajáiduhtto doarvái bajás vejolaš dulvevárraguovlluin.

Eastadit birrasii ja dearvvasvuhtii čuoheci hehttehusaid, mat šaddet ruojas, doarggisteamis ja heajos áibmokvalitehtas. Doaimmaid ja váikkuhusaide hearkkes doaimmaid, mat dagahit vahátlaš dearvvasvuodáváikkuhusaide dahje lihkohisvuodáriskkaid, gaskii guđđojuvvo doarvái stuorra mátkegaska dahje riskkat hálddašuvvojit muđui. Vuhtiiváldit oktasašgotti oppalašdorvvolašvuoda dárbbuid, erenomážit rádjegohcima dárbbuid, ja dorvvastit daidda doarvái buorre ovddidaneavttuid ja doaimmanvejolašvuodaid guovllus. Eallinfámolaš luonddu- ja kulturbiras ja luondduriggodagat Vuhtiiváldit ja dorvvastit váldegottálaččat mearkkašahtti sámekultuvrra eanadat- ja kulturbirrasa árvvuid. Ovddidit luonddu mánggahámatvuoda dáfus divrras guovlluid ja ekologalaš oktavuodaid seailuma. Fuolahit áhpásmanatnui heivvolaš guovlluid doarvái stuorra mearis ja ruonasguovlofierpmádaga joatkašuvvamis. Fuolahit sámekultuvrra ja -ealáhusaid dáfus dehálaš guovlluid seailumis.	Eastadit ruojas, doarggástusas ja fuones áimmus boahhti biras- ja dearvvasvuodávahágiid. Huksema stivren vuhtiiváldá vejolaš dulvviid, ruoja, johtolaga ja bodnečáziid suodjaleami. Sajádatlávvguovlu rádjášuvvá riikkarádjái ja guovllus lea rájárasttildanbáiki ja tuollu. Lávva addá vejolašvuoda ovddidit rádjegohcima. Lávva vuhtiiváldá ja dorvvasta riikkaviidosaččat mearkkašahtti sámekultuvrra eanadat- ja kulturbirasárvvuid. Sajádatlávva vuhtiiváldá oktavuodaid seailuma luonddučiellgadusa mielde. Ássanguovlluid oktavuhtii čujuhuvvojit lagašáhpásmahttinguovllut. Gáregasnjárgga gili guovllus dorvvastit sámekultuvrra dáfus mearkkašahtti guovlluid seailuma.
--	--

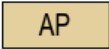
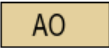
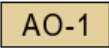
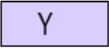
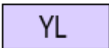
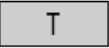
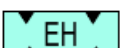
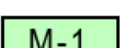
5.3.3 Láva gaskavuohhta eanagoddelávvi

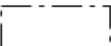
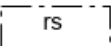
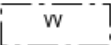
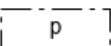
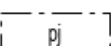
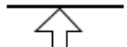
Eanagoddelávva ii leat fámus guovllus, gos lea fámus riekteváikkuheaddji oppalašlávva. Sajádatlávva ovddida eanagoddeláva ollašuhttima.

5.3.4 Láva gaskavuohta oppalašlávvi

Guovllus lea fámus riekteváikkuheaddji oasseoppalašlávva. Sajádatlávva čuovvu oppalašlávva stivrenváikkuhusa. Huksema sajádat, huksenvuoigatvuohta ja huksenallodat leat čujuhuvvon oppalašlávva mielde. Sajádatlávvas lea vuhtiiváldojuvvon sámekultuvra vuoddoáššin eanageavaheami plánemis ja huksemis. Smávuvisttiid ja sierrasmávvdáluid koartilguovllut spiehkkašit oppalašlávvas ja dat leat ollet gitta gáddái, sámekultuvrra ávkkástallan sierravuoigatvuođaid dihte. Huksema heivvolašvuođa mearkkašahtti kulturbirrasii lea dorvvastuvvon nu, ahte huksen lea stivrejuvvon oktilaš huksenguovlluide, iige huksen dáhpáhuva rabas ja eanadatlaččat mearkkašahtti sajide.

5.4 Lávamerkemat ja mearrádusat

	Asuinpientalojen korttelialue.
	Erillispientalojen korttelialue.
	Erillispientalojen korttelialue, jolla saa harjoittaa liiketoimintaa ja rakentaa erillisen varastorakennuksen. Enintään 60 k-m2 rakennusoikeudesta saa käyttää varastorakennukseen.
	Asuin- liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Enintään puolet rakennusoikeudesta saa rakentaa asuinhuoneistoja.
	Yleisten rakennusten korttelialue.
	Yleisten lähipalvelurakennusten korttelialue.
	Seurakunnallisten rakennusten korttelialue.
	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.
	Varastorakennusten korttelialue, joka on tarkoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa varten tarvittavien laitteiden ja maa-ainesten varastointia varten.
	Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue.
	Jälkikäsittelyalue.
	Suojaviheralue.
	Hautausmaa-alue.
	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.
	Lähivirkistysalue.
	Luontais-, maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alue on tarkoitettu luontais- maa- ja metsätalouskäyttöön. Alueen käytössä on huomioitava alueen säilyttäminen mahdollisimman luontaisessa tilassaan.
	Venevalkama.
	Yleisen tien alue.

	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.
1	Korttelin numero.
1	Rakennuspaikan numero.
300	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
	Rakennusala.
	Rantasaunan rakennusala.
	Venevaja
	Pysäköimispaikka.
	Alue, jolle saa sijoittaa polttoaineen jakeluaseman.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
I u 1/2	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
1/2k I	Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.
	Liittymän likimääräinen sijainti.
	Moottorikelkkailureitti.
	Ulkoilureitti.
	Luonnonsuojelulain mukaan erityisesti suojeltavan lajin esiintymä.
	Alueen osa, jolla sijaitsee vesilain 2 luku 11§ mukaan turvattuja luontoarvoja. Lähteisiin ja lähteisiin tihkupuroihin tulee jättää vähintään 20 m suojaetäisyyttä.
	Alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 42 §:n mukaan suojeltuja luontoarvoja. Kohteen arvo on otettava huomioon alueen maankäytössä niin, että kohteen arvoa ei vaaranneta.
	Alueen osa, jolla sijaitsee erityisen tärkeä luontokohde tai monimuotoisuutta turvaava luontokohde. Kohteen arvo on otettava huomioon alueen maankäytössä niin, että kohteen arvoa ei vaaranneta.
	Arvokas harjuaalue. Alueella toiminpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa on huolehdittava, että arvokkaan harjuaalueen geologiset ja maisemalliset arvot turvataan. Alueella tulee välttää suuria maaleikkauksia.
	Pohjavesialue. Pohjavesialueella on turvattava, että rakentamisesta tai muusta maankäytöstä ei aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa vesilain (pohjaveden muuttamiskielto, VL 3 luku 2§) sekä ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17§). Kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Jätevesien imeyttäminen maaperään on pohjavesialueella kielletty, kielto koskee myös puhdistettuja jätevesiä. Korttelialueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida nestemäisiä polttoaineita eikä muita pohjavettä pilaavia aineita. Polttoainesäiliöt on sijoitettava rakennuksen sisätiloihin tai maanpälle niin, että säilytys ja käsittelytilat on varustettu tiiviillä suojakaukaloilla jotka pystyvät keräämään koko säiliön tilavuuden verran nestettä. Katujen suunnittelussa ja rakennuslupia haettaessa on esitettävä hulevesien käsittelysuunnitelma, että hulevesistä ei aiheudu pinta- tai pohjavesien pilaantumisen vaaraa.

MAISEMA-ALUEMÄÄRÄYS:

Asemakaava sijoittuu kokonaisuudessaan valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle Ailikastunturin luontaiselinkeinomaisemat. Alueella suunnittelun lähtökohtana tulee olla maisema, saamelaiden oikeus harjoittaa kieltään ja kulttuuriaan sekä saamelais-tilojen erityisperusteiset oikeudet.

Alueen uudisrakentaminen ja muut toimenpiteet tulee sopeuttaa maiseman ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin.

Aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä on musoviranomaiselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen.

YLEISET MÄÄRÄYKSET

Rakennusten on muodostettava kortteleittain yhtenäisiä ryhmiä, joissa on sama ulkoseinän päämateriaali ja värisävy.

Rakennusten kattokaltevuuksien sekä katon muodon on oltava kortteleittain yhtenäinen.

Rakennuspaikan rakentamattomat osat on säilytettävä luonnontilaisina.

Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään 0,5 m ylemmäksi kuin kerran 100 vuodessa laskettu korkein tulvakorkeus (HW 1/100), elleivät kaavan hyväksymisen jälkeen valmistuvat selvitykset muuta osoita, taikka rakennusluvan myöntävä viranomaisen ei olosuhteista johtuen vaadi rakennusta sijoitettavaksi korkeammalle. Mikäli em. korkeus on joskus ylitetty (esim. jääpatotulva), on tämä korkeampi korkeus otettava määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määritettäessä.

Rakennusten asuintiloissa tulee alittaa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset sisämelutason ohjearvot. Melutaso asuinrakennusten sisällä ei saa ylittää päiväohjearvoa 35 dBA (LAeq) eikä yöohjearvoa 30 dBA (LAeq). Alueelle tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat asuntojen ulko-oleskelutiloja melulta. Asuinalueilla ulko-oleskelutilojen päivämelutaso ei saa ylittää Vnp 993/1992 mukaista päiväajan (LAeq 7-22) keskiäänitasoa 55 dBA.

Asemakaava-alue on poronhoitoaluetta. Rakennettaessa poronhoitoalueella on huomioitava poronhoitolain takaama porojen vapaa laidunnusoikeus. Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella olevaa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2 § ja 3 §). Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee turvata poronhoidon harjoittamisen edellytykset.

ALMMOLAŠ MEARRÁDUSAT

Vistit galget ráhkadii goartiliid mielde oktilis joavkkuid, main lea seammá olgoseainni váldomateriála ja ivdnesuoivva.

Vistiid gáhttoáilit ja gáhtu hápmi galget leat goartiliid mielde oktilaččat.

Huksensajiid huksekahtes osiid galgá seailluhit luondduvidá.

Láktasii hearkkes visteosiid galgá bidjat uhcimustá 0,5 m badjelabbui go rehkenastojuvvon dulveallodat, mii leamaš oktii 100 jagis (HW 1/100), jos láva dohkkeheami manjá gárvväsman čielggadusat eai eará čájjet, dahjege huksenlobi miediheadji virgeoapmahaš ii dili geažil gáibit bidjat vistti allelabbui. Jos om. allodaga badjel lea muhtumin čáhci mannan (omd. jieñaid buddoseami geažil), de galgá dán bajit allodaga váldit mearrideaddji allodahkan vuolimus huksenallodagaid meroštaldettiin.

Viesuid ássansajiin sisšlápmađassi galgá leat uhcit go stáhtaráđi mearráđusas 993/1992 ávžžuhuvvon sisšlápmađási árvvut. Šlápmađási ássanviesuid siste ii oáččo mannat badjel ávžžuhuvvon beaiveárvvu 35 dBA (LAeq) iige ávžžuhuvvon idjáárvvu 30 dBA (LAeq). Báikái galgá hukset nu, ahte viesut suddjejit viesuid olgoorrunsajiid šlámás. Ássanguovlluin olgoorrunsajiid beaivešlápmađási ii oáččo mannat badjel Vnp 993/1992 meroštallan beaiveáiggi (LAeq 7–22) gaskajetnađási 55 dBA.

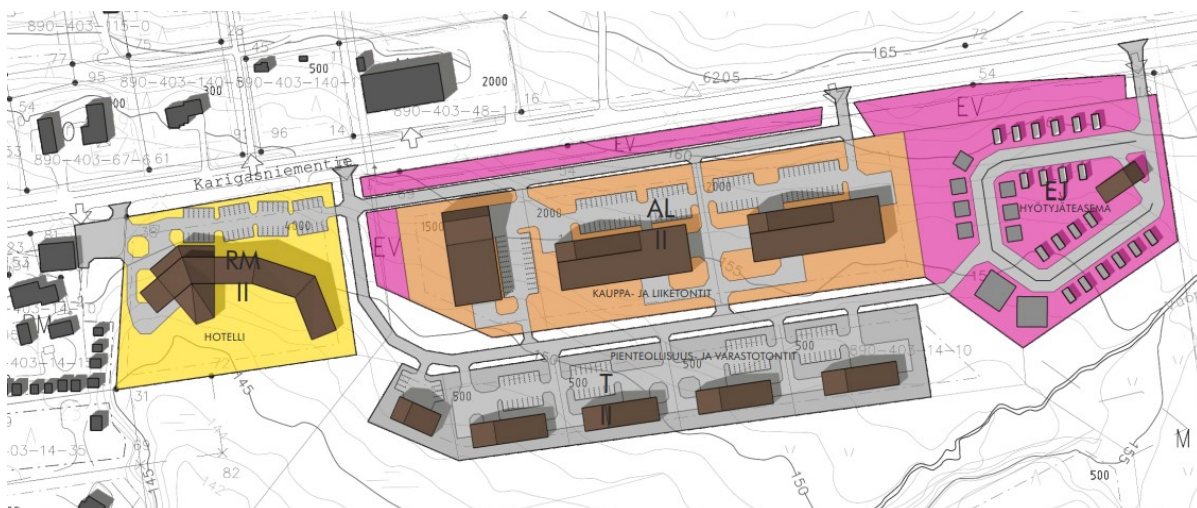
Sajádatlávuvaguovlu lea boazodoalloguovllus. Huksedettiin boazodoalloguovllus galgá váldit vuhtii bohccuid friija guođohanvuogatuoda boazodoallolága mielde. Erenomážit boazodoalu várás oaivvilduvvon guovllus eatnama ii oáččo geavahit dan láhkai, ahte das šaddá mearkkašahhti hehttehus boazodollui (PHL 2 § ja 3 §). Guovllu plánemis ja ollašuttimis galgá dorvvastit boazodoalu háreheami eavttiid

5.5 Namat

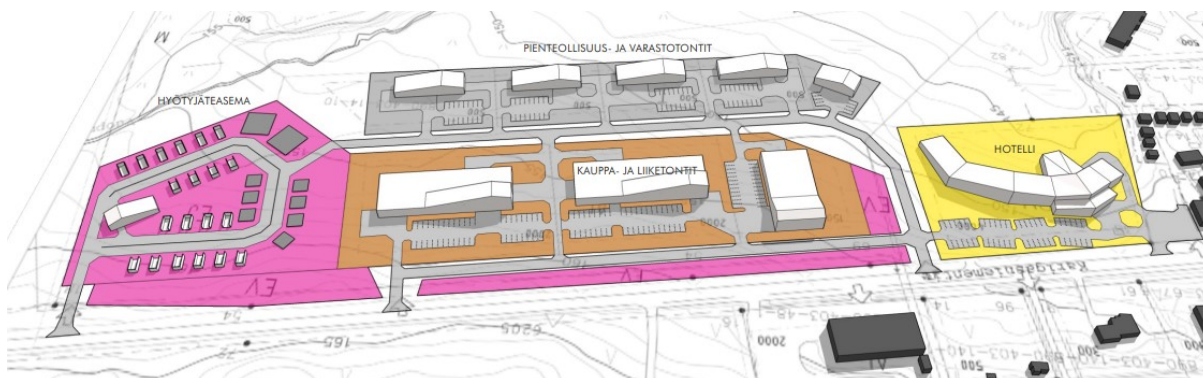
Sajádatlávás čujuhuvvojit gáhttaguovllut, mat nammaduvvojit dáláš ollašuvvan geainnuid namaid mielde ja ođđa gáhttaguovllut nammaduvvojit sajádatlávás.

6. SAJÁDATLÁVVAGUOVLLU OLLAŠUHTTIN JA ČUOVVUN**6.1 Ollašuhhtima stivrejeaddji ja áiccalmahtti plánat**

Sajádatláva oktavuodas gárvvistuvvojedje áiccalmasgovat Gáregasnjárgga geaidnuguora fitnodat- ja bálvalusguvlui.

Govva 32. Áiccalmahttingovva fitnodat- ja bálvalusguovllus. J.Lokio 3.11.2021.

Govva 33. Áiccalmahttingovva fitnodat- ja bálvalusguovllus. J.Lokio 3.11.2021.

6.2 Ollašuhttin ja álggaheapmi

Láva ollašuhttima sáhtá álggahit dalánaga go dat bohtá fápmui.

6.3 Ollašuhttima čuovvun

Láva ollašuhttima bearráigeahččá gieldda huksenberráigeahččan huksen- ja doaibmabidjolojiid miediheami oktavuodas.

28.1.2024, dievasmahtton 16.4.2024

Ari Pesonen,
inšenevra (YAMK)